Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 146/1441 | Łódź, Niedziela 24 Czerwca 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, ו תמוז תרפ"ח | Nr. 146/1441

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.
Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

אתמול נלקח מאתנו נזרנו ותפארתנו, בעלי האהוב והנעלה, אבינו, חותננו, זקננו, אחי ודודנו היקר

הרב רבי

פינחס זצ"ל ווינזאפט

בשנת השבעים ואחת לימי חייו.

ההלויה תהיה היום, יום א', ו' תמוז תרפ"ח בשעה 2 אחרי הצהרים מבית האבל פיוטרקבסקה 64.

משפחתו האמללה.

בלב נשבר ונדכה הננו מודיעים על האסון הגדול שקרנו בהלקח מאתנו זקן רבנו לודז הגאון הצדיק

הרב נ. ע.

פינחס ווינזאפט

ועד הרבנים דפה.

פאהרט איהר אויף ערהאלונג געדענקט!

דאס איהר מוזט איינקויפען אייערע קאסמעטיק

ווי: פערפומען, זייפען, געזיכטס=קרעמען, פודער

נור אין די ביליגסטע קוועלע —פון דער ערשטער— קאנקורענץ-פערפומעריע

S. BUCHWEITZ, PIOTRKOWSKA 22
Telefon Nr. 31-43.

תלמוד תורה „עץ הדעת"

קילינסקי 60.

היינט זונטאג, דעם 24 יוני 1928, 6 א זייגער אווענד צום ערשטען טערמין און 8 א זייגער אווענד צום צווייטען טערמין גילטיג ביי יעדער צאהל מיטגלידער, וועט אין אונזער אייגענעם לאקאל קילינסקי 60 פארקומען די

גענעראל=פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: 1) ערעפנונג; 2) טעטיגקייטס-בעריכט; 3) קאסע-בעריכט; 4) וואהלען פון א פערוואלטונג; 5) פרייע פארשלאגען.

אלע מיטגלידער ווערען געבעטען צאהלרייך און פינקטליך צו ערשיינען.

די פערוואלטונג.

8-ר.ג.ג, שטעפער-מייסטער!

דערמיט פאדערן מיר אייך אויף צו קומען היינט, זונטאג, דעם 24-טען יוני אין לאקאל פון האנדווערקער-פערבאנד, פאלודניאווא 4 פון 8 ביז 10 אווענד

ארויסצונעהמען די האנדווערקער-קארטען

געדענקט, עס האנדעלט זיך אין אייער עקזיסטענץ, עס איז דער לעצטער טערמין.

די פערוואלטונג.

פאליסען

פון די רוסישע געזעלשאפטען „ראסיא", „פעטערבורגער", „ושיטשע" פון 1835 נעמט אן צו רעגיסטרירען דאס פערזיכערונגס-ביורא פון

מ. שיינבערג, ווסכאדניא 39

טעלעפאן 29-04.

טעגליך פון 9 פריה ביז 4 פארמיטאג.

געשלאסען דעם סיים און סענאט

די נאהענסטע סעסיע וועט צוזאמענגערופען ווערען אין אקטאבער.

ווארשא, 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). עהערנעכטען גלייך נאך דער זיצונג פון סענאט איז דער סעקרעטאר פון פרעזידיום פון מיניסטארען-ראט געקומען צום סיים און סענאט-מארשאלעק און זיי איבערגעגעבען בריף פון פרעזעס פון מיניסטארען-ראט מיט דער פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט וועגען שליסען די געוועהנליכע און בודזשעט-סעסיע פון סיים און סענאט.

לויט דער קאנסטיטוציע דארף די נאהענסטע געוועהנליכע סעסיע פון סיים געעפענט ווערען אין חודש אקטאבער. דער מלוכה-פרעזידענט קען אבער רופען דעם סיים אויף אַן אויסערגעוועהנליכער סעסיע.

נאכ'ן שליסען די סיים-סעסיע.

די „איינסעל"-דעפוטאטען וועלען אַגי-טירען פאַר א נייע מלוכה-אָרדנונג.

ווארשא, 23 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט איז פארגעקומען א זיצונג פון פארלאמענטארישען קלוב פון „איינסעל", וועגען מאכען א חשבון פון דער פארלאמענטארישער ארבייט אויף דער פערגאנגענע סעסיע און וועגען דער טעטיגקייט פון די דעפוטאטען און סענאטארען בעת די פעריען.

דער פאָרזיצענדער פון „איינסעל" דעפ. סלאוועק האט געהאלטען א גרויסע רעדע, אין וועלכער ער האט כאראקטעריזירט די סיים-ארבייט, אנגעוויזען אויף דער נויטווענדיגקייט צו ענדערען די מלוכה-ארדנונג אין פוילען און שאפען א פארם פון קאנטאקט צווישען דער געזעלשאפט און מלוכה. אין דעם זין דארפען די דעפוטאטען און סענאטארען ארבייטען אין זייערע וואהל-קרייזען. די אנוועזענדע האבען צוגעזאגט סאלידאריש צו ארביי-טען אין קרייזען, ענדערען די מלוכה-ארדנונג אין די פארמען פון געזעלשאפטליך פאליטישען לעבען.

סענאט אנגענומען דעם בודזשעט

רעדע פון „איינסעל"-פארשטעהער וועגען די נאציאנאלע מינדערהייטען.

ווארשא, 23. (טעלעפאניש). אויף דער פרייטאג'דיגער לעצטער זיצונג פון סענאט האט דער פארזיצענדער פון „איינסעל" סענאטאר ראמאן ער-קלעהרט, אז מ'דארף מאכען עטליכע ענדערונגען אין דער קאנסטיטוציע. ער מיינט נישט אזעלכע ענדערונגען וואס זאל טרעפען דעם פארלאמענטא-ריזם און פערקלענערען די רעכט פון די בירגער. די געזעצגעבערישע מאכט וועט זיך מוזען פערנעה-מען מיט דער מינדערהייטס-פראגע, פוילען וויל בעזייטיגען אלע נאציאנאליטעטען-קאמפען און פער-זיכערען די מינדערהייטען-בעדינגונגען פון פרייער ענטוויקלונג פון זייערע קולטורעלע און ווירטשאפט-ליך לעבען. פוילען וועט אבער קיינמאל נישט דער-לאזען, אז פיינד פון דער פוילישער מלוכה'שאפט זאל פיהרען א אונאנשטענדיגע אגיטאציע א ן פוילען.

נאך דער דאזיגער ערקלעהרונג איז דער מלוכה-בודזשעט אנגענומען געווארען אין דער רע-דאקציע פון סיים אהן שום ענדערונגען.

ס'ועגען אנגענומען געווארען רעזאלוציעס וועגען שאפען אַן אוקראינישען אוניווערזיטעט, וועגען ארייננטראגען א געזעץ אפצושאפען די בעגרענ-צונגען פאר אלע רעליגיעס, וועגען אפשאפען דעם צירקולאר וועגען דעם צוואנגס-רעליגיע אונטעריכט אין די שולען, וועגען שאפען א פראיעקט צו רע-פארמירען דעם אומזאץ-שטייער.

באלד דערויף איז אהן דיסקוסיעס אנגענומען געווארען דער פראיעקט וועגען אמנעסטיע אין דערזעלבער רעדאקציע וואס אין סיים.

דייטשע רעגירונג נאך נישט געשאפען.

בערלין, 23. (ספ. טעל.). די אונטערהאנד-לונגען מיט די פארלאמענט ריכטונגען וועגען שא-פען א נייע רעגירונג, האבען זיך נישט איינגעגע-בען. צוליב דעם זענען פערהאן אויסזיכטען, אז ס'זאל געשאפען ווערען א אויסער-פארלאמענטארי-שע רעגירונג מיט דעם סאציאליסט הערמאן מי-לער בראש.

פוילישער ענטפער פאר די סאוויעטען

נאך אלץ וועגען דעם ענין ליזארעוו.

ווארשא, 23 (טעלעפאניש פון אונזער קא-רעספאנדענט) היינט איז קיין מאסקווע אפגעשיקט געווארען דער פוילישער ענטפער אויף דער צווייטער סאוויעטישער נאטע וועגען דעם אטענטאט אויף ליזארעוו. די פוילישע רעגירונג ערקלעהרט, אז די טעמע איז שוין אין גאנצען אויסגעשעפט געווארען אין ערשטען פוילישען ענטפער און אנ-געוויזען אויף די מיטלען וואס זענען אנגענומען געווארען, כדי צו ליקווידירען די סאוויעטישע-פיינדליכע ארגאניזאציעס אין פוילען. די פוילישע רעגירונג האלט דעריבער די פארוואורפען פון די סאוויעטען אין דער לעצטער נאטע פאר אומבע גרינדעט.

ווארשא—קאנסטאנטינאפאל—ווארשא.

געענדיגט די פוילישע לופט-רייזע.

ווארשא, 23 (א.וו.) היינט 12 בייטאג איז אויף דעם פליה-פלאץ אין מאקאטאוו אנגעקומען די פוילישע לופט פליח-עסקאדרע, וועלכע ווערט אנגעפיהרט דורך פולקאווניק רייסקי. די עסקאדרע איז געפלויגען: ווארשא – בוקארעשט – בעלגראד – קאנסטאנטינאפאל איבער פאריז קיין ווארשא.

די ציוניסטען-רעוויזיאניסטען וועגען א"י אלס א בריטישע דאמינע.

בערלין. (יט"א) אונטער'ן פארזיץ פון ה' ריכארד ריכטהיים איז דא פארגעקומען א זיצונג פון קאמיטעט פון די ציוניסטען-רעוויזיאניסטען, ספעצ יעל וועגן נעמען א שטעלונג צום פראיעקט פון קאלאנעל וועדזשוואוד מכוח פערוואנדלען ארץ-ישראל אין א בריטישע דאמינע. ווי בעקאנט, האט קאלאנעל וועדזשוואוד ארויסגעגעבען וועגען דער פראגע א ספעציעל בוך און האט אויך בעת זיין וויילען אין ווין געהאלטען אויף דער טעמע אַנ-אויספיהרליכען רעפעראט.

בעת דער דיסקוסיע האט זיך ארויסגעוויזען, אז וועגען די פאליטישע מעגליכקייטען פון וועד-זשוואוד'ס פראיעקט זענען פערהאן צווישען די ציו-ניסטען-רעוויזיאניסטען חלוקי-דעות, בעת דר. עטיש האט פונקט ווי וול. זשאבאטינסקי אין „ראסוועט", פערנומען א פאזיטיווע שטעלונג צום דאזיגען פרא-יעקט, האבען אנדערע רעדנער, ווי י. קלינאוו און האנס קלעע, זיך ארויסגעזאגט געגען אירעאלאגישען און פראקטישען ווערט פון וועדזשוואודס פראיעקט.

בעגייט די ליטוויש-פוילי-שע אונטערהאנדלונגען.

ווארשא, 23. (טעלעפאניש פון אונזער קאר-ראספאנדענט) מאנטאג דעם 25. ר. ה. פאהרט אפ קיין קאוונא די פוילישע רעלעגאציע אין דער שפיץ פון האלובקא, כדי צו פיהרען די ווייטערדיגע אונטער-האנדלונגען מיט ליטע.

סאוויעטישע מאנעווערס

אויף דער פוילישער גרעניץ.

ווילנא, 23 (ספ. טעל.) אויף דער פויליש-סאוויעטישער גרעניץ קומען זייט עטליכע טעג פאר-גרויסע מאנעווערס פון דער סאוויעטישער ארמעע. אין די מאנעווערס נעהמען אנטייל אלע מינים געוועהר.

אכזריות'דיגער מארד פון א 4-יעהריג קינד.

לעמבערג, 23 (טעלעפאניש) פון דארף פראציסנא מעלדעט מען וועגען א שרעקליכען פערברעכען וואס איז דארט פארגעקומען. א דאר-פישע פרוי האט דער'הרג'עט מיט א שטעקען דעם 4-יעהריגען ראמאן פיטלאק. דאס טויטע קערפערל האט זי דאן אוועקגעפיהרט אין וואלד, אפגעהאקט דעם קאפ, אהיינגעווארפען אין די קושאקעס און דעם קערפער בעגראבען. די מערדערין איז ארעסטירט.

געמיינזאמע זיצונג פון דער אגענץ-קאמיסיע

און פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע.

לאנדאן, (י.ט.א.) ווי מיר האבען שוין טעלעגראפיש מיטגעטיילט, איז אין דער צייט, ווען עס זענען פארגעקומען די זיצונגען פון דער קא-מיסיע פון דער „יודישער אגענץ" פארגעקומען א געמיינזאמע זיצונג פון די מיטגלידער פון דער קאמיסיע און פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע. פארזיצער פון דער געמיינזאמער זיצונג איז געווען ה' לואי מארשאל.

אין דער זיצונג האבען זיך בעטייליגט די מיטגלידער פון דער קאמיסיע די ה"ה פעליקס ווארבורג, ד"ר ל. פראנקעל, דירעקטאר וואסער-מאן, ד"ר חיים ווייצמאן, נחום סאקאלאוו, ד"ר מ. אירא, ד"ר הארי מאקער און פעליקס ראזענבלאט ווי אויך דער דירעקטאר פון יודישען קאלאניאל-באנק ד"ר ג. האלפערן, דער פערטרעטער פון הויפט ביורא פון קרן-היסוד ד"ר ב פייוועל און ד"ר א רופין.

בלוטיגע אונרוהען אין יוגאסלאוויען

צוליב'ן מארד אין דער „סקופטשינא".

וויען, 23 (אטע). צוליב די פאלשע ידיעות וואס זענען אנגעקומען קיין זאגרעב, אז אויך סטע-פאן ראדיטש איז געשטארבען פון די קוילען, וואס ער האט בעקומען אין דער „סקופטשינא" איז פארגעקומען א דעמאנסטראציע פון 5000 מאן. ס'איז געקומען צו א גרויסער שיסעריי צווישען דער פאליציי און דעמאנסטראנטען. 2 ארבייטער זענען דער'הרג'עט געווארען, 43 פערזאן שווער-פערוואונדעט, 180 פערזאן זענען ארעסטירט גע-ווארען. ערשט ווען ס'איז אנגעקומען א בעשטע-טיגטע ידיעה, אז סטעפאן ראדיטש לעבט, האבען זיך די דעמאנסטראנטען בערוהיגט.

זאגרעב, 23 (אטע). די פאליציי האט פער-ארדענט, אז פון 7 אין אָווענד ביז 6 אין דער פריה מוזען אלע טויערן זיין געשלאסען. 7 א זייגער מוזען אלע לאקאלען זיין געשלאסען און קיינער טאר זיך, אהן בעזונדערע ערלויבניש, נישט בע-ווייזען אין גאס.

בעלגראד, 23 (א.וו.) אויף אלע סטאציעס, דורך וועלכע ס'איז דורכגעגאנגען דער צוג מיט די טויטע קערפערס פון די ערמארדעטע פויערים-דעפוטאטען האבען זיך פערזאמעלט כארוואטישע פויערים-גרופען, וועלכע האבען אפגעגעבען כבוד די ערמארדעטע. אין זאגרעב ווערען געמאכט פארבערייטונגען צו דער לויה פון די ערמארדעטע.

וויען, 23 (ספ. טעל.) דער שטאדט-ראט אין זאגרעב האט אפגעהאלטען א טרויער-זיצונג. ס'איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, אז אין פארגעקומענעם בלוט-באר איז נישט שולדיג בלויז דער מערדער ראטשיש נאר אויך די יועלכע פ.ה. רען א פאליטיק פון העגעמאניע און טעראר. דער שטאדט-ראט פראטעסטירט געגען דער טאקטיק פון יוגאסלאוויען געגען די קראאטען.

בעלגראד, 23 (ספ. טעל.) דער מערדער ראטשיש איז א טשערנאגאריער. ראטשיש איז אַן אלטער טעראריסט. אין דער „סקופטשינא" איז ער געוועהלט געווארען דורך די ראדיקאלען.

בעלגראד, 23 (א. וו.) היינט נאכמיטאג האט דער קעניג אויפגענומען אויף אַן אודיענץ דעם אנפיהרער פון דער אפאזיציע פריביטשעוויטש. ס'איז מעגליך, אז די רעגירונג וועט זיך אפגעבען אין דימיסיע.

וויען, 23 (אטע). די לויה פון די ערמאר-דעטע דעפוטאטען פאוועל ראדיטש און ד"ר באסאריטשעק איז פארגעקומען היינט אין זאגרעב. די ארדנונג איז נישט געשטערט געווארען.

פערפומען,
פודערן,
טואלעט-זייפען
קעלנישע אין בלומען-וואסערן
אלע ארט קאסמעטיק
אינ- און אויסלענדישע קויפט
זיך אמביליגסטען אין דער
רעיעלסטער פערפומעריע
:---: פון דער פירמע :---:
J. Drukier
11 Zawadzka 11
!!!
אכטונג! איך עמפפעהל פערפום-
עסענצען אין 36 געשמאקען.
פאר ענגראסיסטען — ראבאט!

ביליגסטער
שטרימף-פערקויף!
זיידען-פלאר, פילדעקאס, וואש-זיידע, ערשטע
און צווייטע סארט שקארפעטן, הענטשקעס פער-
שידענע סארטען, ווי אויך
זעמטליכע גאלאנטעריע-ווארען
פערקויפט אמביליגסטען דאס שטרימף-געוועלב
פאלודניאווא 15, פראנט-געוועלב
נערענקט דעם אדרעס!

א מידעל
פון בעסערע עלטערען צו פיהרען זעלבסטשטענדיג א
געוועלב פון סאדא-וואסער, קען זיך זאפארט מעלדען
צו בערנהיים, וואלבארסקא 22.

געזעלשאפט „לינת אורחים"
מיר טיילען מיט אונזערע מיטגלידער, אז היינט, 4 א זייגער נאכמיטאג אין ערשטען טערמין און 6 א זייגער אין צווייטען טערמין קומט פאר אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 59, די
אלגעמיינע פערזאמלונג
פון די מיטגלידער.
צוליב דעם וואס מיר האבען שוין עטליכע מאל מודיע געווען, אז די וואס האבען נישט איינגעצאהלט זייער מיטגלידס-בייטראג וועלען נישט האבען קיין וואהל-רעכט, מאכען מיר אויפמערקזאם, אז היינט וועט מען קיין שום מיטגלידס-בייטראג מעהר נישט אננעהמען.
די פערוואלטונג.
בעמערקונג: מיר מאכען אויפמערקזאם, אז אלע אויפרופען און בעקאנט-מאכונגען, וואס זענען נישט אונטערגעשריבען דורך דער פערוואלטונג, זענען גע-מאכט געווארען פון אונפעראנטווארטליכע מענשען.

צו דער אויפמערקזאמקייט
פון די ראבינאט-רבנים און ווינקעל-מורי-הוראות.
איך ווארען די ראבינאט-רבנים און אלע ווינקעל מורי-הוראות נישט צו געבען קיין פטורים יעקב הנך נאמבערג א זוהן פון יחזקאל דוד נאמבערג (אנדזשעיא 33), וועלכער האט ביי מיר אויסגענארט 435 דאלאר, וואס זיי האבען ספעציעל תנאים געשרי-בען מיט מיין טאכטער, כדי אויף א שווינדלערישען אופן אויסצוצונארען ביי מיר געלד.
מ. רינגארט.
בעמערקונג: דער אויבענדערמאהנטער איז שוין עטליכע מאהל אויפגעפאדערט צו קומען צו א דין-תורה און נישט געוואלט קומען.

אל תשליכנו לעת זקנה.

טראַגעדיע פון אַן'אַלטען טאַטער, וואָס האָט אַ רייכען זוהן און רייכע טעכטער.

— מענשען גוטע, גיט עפּעס אַן'עצה! — וואו זאָל איך זיך אַהינטון מיט מיינע 83 יאָהר? אָט מיט אַזאַ מין טענה קומט צו אונז אין רעדאַקציע אַריין אַ אינדרייען געבויגענער ייד, וואָס קען קוים ריידען און קוים שטעהן אויף די פיס.

וואָס ווילט איהר, ר' ייד, זעצט אייך און דערצעהלט.

זעצט זיך ר' לייזער גערשענאָוויטש אַהער און הויבט אָן דערצעהלען אַ לאַנגע און טרויעריגע מעשה.

— אַזוילאַנג ווי כ'בין געווען יונג, און געקענט אַרבייטען האָב איך געאַרבייט בייטאָג און ביינאַכט, אַ פערמעגען אויסגעאַרבייט, קינדער דער־צויגען, בכבוד־גדול זיי חתונה געמאַכט און צוטיילט נדנים, וויפראַוועס געגעבען, אסור ביי פּאָזנאַנסקי'ן — ס'איז דאָך עפּיס קינדער, אייגען בלוט און פלייש!..

ר' לייזער ציהט אָפּ דעם אָטעם, ווישט זיך אוים אַ טרער פון די אויגען און דערצעהלט ווייטער:

— כ'האָב אַ זוהן, הייסט ער משה, האָט אַ געוועלב אין די האַלעס אויף קאָשטשעלנאַ־גאַס און וואוינען וואוינט ער אויף גלובנאַ 63. דאָרט ביי דעם זוהן מיינעם וואוין איך...

ר' לייזער צוויינט זיך שטאַרק אַזוי, אַז ער קען זיך קוים בערוהיגען און קוקט זיך אַרום מיט טרויעריגע, מידע בליקען:

— ס'איז דאָך אַ קינד, אייגען בלוט און פלייש, ס'איז מיר אַ חרפה און אַ שאַנד צו דער־צעהלען, נאָר וואָס זאָל איך טון, וואָסער עצה זאָל איך מיר געבען? — כ'וועל אייך נאָר זאָגען אָט וואָס, אַז, ווי נאָר איך קום איבער דער שוועל, נעכטיגען, מ'שטיינס געזאָגט צו מיין זוהן, הער איך אייבּיג די קשיא פון מיין שנור:

— זאָג נאָר, משה, ווי לאַנג איז דאָס דער שיעור צו האָבען עלטערען?..

— נו, פערשטעהט איהר שוין ווי אַזוי מען בעהאַנדעלט אַן'אַלטען קראַנקען און צובראָכענעם 83־יעהריגען טאַטען, וואָס האָט זיך קראַנק גע־מאַכט און רואינירט צוליב זיינע קינדער?

— און אפשר מיינט איהר, אַז דאָס געלענער איז אַ געלענער? — אַ הונד אין דער בּוּדע האָט אַ סך בעקוועמער, ווי איך האָב — איך ווער נע־פּרוירען, ווייל וואָס, מ'שטיינס געזאָגט, זאָל מיך וואַרימען? — דאָס אַלטע בלוט, אָדער דאָס אי־בערבעט — אַז, סך־הכל, ליג איך אויף אַ שטרוי־זאַק, צוגעדעקט מיט אָט אַ דעם צוריסענעם כאַ־לאַטעל, וואָס איהר זעהט אויף מיר!

דער ייד כאַפּט אַרויס פון טאַש אַ פּאַק מיט רעצעפּטען און צעטלען:

— איהר זעהט דאָס? — זייט צוואַנציג יאָהר ליידּ איך אויף רוישנאַטש, כ'האָב קיין כּוח נישט צו אָטעמען, ליג איך אַזוי אַ גאַנצע נאַכט, געבען פער־שטונקענעםזולעה און ציטער פאַר קעלט — אָט דאָס איז מיין „געלענער" געוועזען ביז איצט. איצט האָב איך דאָס אויך שוין נישט — מ'האָט מיך אַרויסגעוואָרפען!..

ר' לייזער בלייבט זיצען שטיל און קוקט אויף אונז מיט יאוש; ער האָט קענטיג חרטה, וואָס ער האָט דערצעהלט די גאַנצע מעשה און לסוף מאַכט ער אַ יאוש'דיגען „עט" מיט דער ציטער־דיגער האַנד:

— אָבער צו וואָס דערצעהל איך דאָס אַלץ — ס'איז דאָך מיין קינד, מיין אייגען בלוט און פלייש!..

מיר פּרובען איהם עצה'ן, אַז ער זאָל איינ־קלאָגען דעם זוהן אין געריכט.

— קלאָגען? — לאַכט ר' לייזער דורך טרעה־רען — כ'האָב שוין געקלאָגט, ס'האָט אָפּגערויערט אַנדערהאַלבען יאָהר און אין סאָנד געוועזען „נעשה ונשמע" — ער וועט שוין גוט זיין, ער וועט שוין פרום זיין, ער וועט געבען אַ דירה און וועט געבען צו עסען און ווי נאָר מ'איז אַרויסגעקומען פון סאָנד, האָט ער מיר ביז איצט געגעבען אַ דירה אין הקדש — ביי זיך אין קוך, געבען פער'עפּוש־טען זלעה און קעסט... און די הייזער — וואָס איך קלייב מיר נישט צוזאַמען ביי בעקאַנטע סוחרים, מיט וועלכע כ'האָב אַמאָל געהאַנדעלט און וועלכע געדענקען נאָך מיין אַמאָליגען מצב, דאָס האָב איך נישט...

— און אפשר מיינט איהר, אַז מיין זוהן איז, חס ושלום, אַן'אָרימאַן, וואָס האָט אַליין נישט צו עסען? הערט איהר, ווען איך וואָלט געהאַט כאָטש די צינזען, וואָס ער נעמט איין דורך איין חודש וואָלט איך מיר אויך, די פּאָר וואָכען, צי חרשים, וואָס איז מיר נאָך בעשערט צו לעבען, געלעבט אין עושר און אין כבוד.

— כ'האָב איהם שוין גערופען צו אַ דין־תורה, נישט בלויז איהם, נאָר אויך די צוויי איי־דעמס מיינע, איינער האָט אַ גרויס מעבעל־געשעפט, מיין ווייב איז ביי איהם אַ משרתת און האָרעוועט דאָרט, ווי אַן'אייזעל און דעם צווייטען איידעם מיינעם, וואָס איז אַ זאָקען־פאַבריקאַנט — נאָר האָבען זיי דען צייט צו געהן צו אַ דין־תורה, אַז זיי זענען פערנומען מיט די געשעפטען — קומען זיי טאַקי נישט און דער אַלטער טאַטע ליגט דערוויל, ווי אַ הונד אויפ'ן גאַס און שטאַרבט פאַר הונגער.

אָט אַזוי פערענדיגט ר' לייזער זיין היסטאָריע און נעהט אַוועק מיט דער קשיא:

— וואו וועל איך היינט מיין אַלטען קאָפּ אַנידערלעגען?...

אַ גרויסע פאַבריק־שרפה.

(—) פרייטאָג אַרום 4 אַ זייגער בייטאָג זענען די הינע פייערלעשער אַלאַרמירט געוואָרען צו דער שרפה, וועלכע האָט אויסגעבראָכען אין דער פאַבריק פון פלינען־פּאַפּיר אויף צעגעלניאַנע 68, וועלכע געפינט זיך אויפ'ן 3־טען שטאָק, וואָס געהער צו דער פירמע שפּס און ראַפּאַפּאָרט, פוג'ם דריטען שטאָק האָט זיך אויך אָנגעכאַפּט די וועבעריי פון ס. באָראַקס, וועלכע געפינט זיך אויפ'ן צווייטען שטאָק און האָט שטאַרק בערדאָהט דעם פּאַרטער, וואו עס געפינט זיך די מעכאַנישע וועבעריי פון לאַנגע און געפּרעסט.

נאָך אַ 4 שעה'דיגער אַרבייט פון דער 1, 2, 3, 4, 5, און 10־טער פייערלעשער־אָפּטיילונג, איז געלונגען דעם פּאַרטער אָפּצוראַטעווען און דעם פייער צו לאָקאַליזירען.

אויפ'ן אָרט פון דער שרפה זענען אָנגעקומען פאָרשטעהער פון דער פּאָליציי, וועלכע האָבען נאָכ־געזוכט נאָך דער סיבה פון דער שרפה, וואָס איז ביז איצט נישט געלונגען פעסטצושטעלען.

א. מ. גאָלאָמב געשטאָרבען אין בערלין.

(—) קיין לאָדז איז אָנגעקומען אַ ידיעה, אַז אין בערלין איז געשטאָרבען דער היגער אָנגע־זעהענער בעמיקאַל סוחר א. מ. גאָלאָמב.

די דאַמף־וועשעריי „סלאַבצע" די דאַמף־וועשעריי
פּיעטריקאָווער 238, טעלעפאָן 136
מעלדעט איהרע ג' קונדען, אַז זי וואַשט ועטעלעכע הויז־העש נאָך אַהן שעדליכע כעמיקאַליען, זאָנדערן מיט די בעסטע זייפען. — געמאַנגעלטע וועש פרייז 1 זל. אַ קילא. געוואַשען און געפּרעסט 1.50 אַ קלגר. שטייפע־וועש מיט קאָנקורענץ־פרייזן פראַ שטיק אַבגעהאָלט און אָפּגעליפערט „טריי".

„לינת־אורחים"

עפענט אַ פּרוּוו־אָפּטיילונג.

(—) די פראַגע וועגען אַ נאַכט־אזיל פאַר אָרי־מע מענשען און אַדורכרייזענדע איז זעהר אַן'אָנגע־ווּעהטיגטע, די איינציגע געזעלשאַפט וואָס פערנעהמט זיך מיט דעם ענין איז „לינת־אורחים", וואָס פיהרט שוין די טעטיגקייט אויף דעם געביט זייט לאַנגע יאָהרען.

צוליב די פאַרבעריטונגען וואָס ווערען געמאַכט צו פערברייטערען די ראָזינגע אינסטיטוציע האָט לאַוויניק יאָל געמאַכט דאָרט אַ בעזוך און איז איינ־פאָרמירט געוואָרען דורכ'ן פרעזעס ש. שמולעוויטש וועגען דער אַרבייט פון „לינת־אורחים", די אינס־טיטוציע בעשטעהט איצט פון 5 צימער מיט 25 ריינע, ציכטיגע בעטען. די וואָס נעכטיגען דאָרט בעקומען יעדען טאָג זופּ, ברויט און טעה; וואָס ווערט געקאָכט אין אַ רעסטאָראַציע.

איצט ווערען געמאַכט אַלע פאַרבערייטונגען צו עפענען אַ פּרוּווען־אָפּטיילונג. די אינסטיטוציע האָט אַ שעהנעם אינווענטאַר או זוועט געפיהרט אין אייראָפּעאישען פערנעהם, אַ דאַנק דער אונער־מידליכען אַרבייט פון פרעזעס שמולעוויטש און אַלע פערוואַלטונגס־מיטגלידער.

פאַבריקען מוזען אָפּגעטונקעוועט ווערען.

(—) כדי צו דערהויבען דעם עסטעטישען אויס־זעהן פון זאונזער שטאָדט צו אַן'אייראָפּעאישע מדרגה האָט דער מאַגיסטראַט אויף דער פרייטאָג'דיגער זיצונג בעשלאָסען צו פערפליכטען אַלע הויז־ און פאַבריקען־אייגענטימער אָפּצוטינקעווען זייערע גע־ביידעס, וועלכע זענען נאָך נישט געטינקעוועט גע־וואָרען אין משך פון 2 יאָהר נאָכ'ן בעקומען די מאַגיסטראַט'ס אויפאָרערונג.

אין פאַל, ווען נאָך צוויי יאָהר וועלען די הייזער ווייטער נישט געטינקעוועט ווערען, וועט דער מאַגי־סטראַט דאָס טון אויפ'ן חשבון פוג'ם הויז־אייגענטי־מער. גלייכצייטיג איז אויף דער זעלבער זיצונג בע־שלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צום אַרבייטס־מי־ניסטעריום, וועגען אַרויסגעבען אַן'ענטשפּרעכענדע פעראָרדנונג.

אַ קאָנדוקטאָר אונטער'ן טראַמוואַי.

(—) נעכטען אינדערפריה מיט'ן ערשטען טראַמ־וואַי, וואָס איז אָפּגעגאַנגען קיין זגערזש איז מיט־געפאָהרען דער 52 יעהריגער קאָנדוקטאָר, וולאַדיס־לאַוו קאַמבאַ. וועלכער וועלענדיג ברעמזירען דעם וואַגאָן, וואָס איז שנעל געפאָהרען איז ער אַראָפּ געפאַלען פון טראַמוואַי.

דער מאַשיניסט האָט תיכף פערהאַלטען דעם טראַמוואַי און צוזאַמענגערופען מאָגאָטאָוויע, וועל־כער האָט איהם אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגע־פיהרט אַהיים.

א דאָרף־שרפה.

(—) נעכטען ביינאַכט האָט אויסגעבראָכען אַ שרעקליכע שרפה אין דאָרף ברוגאַוו, אונטער לאָדז. דאָס פייער האָט פערניכטעט די וואוינונג, סטאַדאָלעס און שייערען פון לאַנד־ווירט מ־כאַל קנאָפּ.

נישט ווייניג זאָרג האָט אין דער איצטיגער צייט יעדע פרוי, וועלכע וויל ווירקונגספול בעזייטיגען די זומער־שפּרענקעלעך און לעבער־פלעקען. דאָס רע־זיגנירען פון זון־בעדער איז באמת פאַר אַ סך פער־בונדען מיט אַ סך קרבנות, עס דראָהט נאָכדעם מיט'ן פערמיאוסען דאָס געזיכט, פון פערשידענע פּרעפּאַראַטען, וואָס האָבען זיך בעוויזען אויפ'ן מאַרק האָבען אַ סך פון זיי נישט געהאַט דעם געוואונשטען ערפאָלג, האָבען אפילו אַרויסגערופען אַ פערקעהר־טע ווירקונג און פעראורזאַכט אויפ'ן געזיכט פלעקער און וויסיפּקים, פערמאוסענדיג דערביי דאָס געזיכט. עס אונטערשיידעט זיך דער איינציגער אָריגינעלער פּרעפּאַראַט פון אַפּטייקער לעשניצער. דער פּרעפּ־אַראַט געפינט זיך שוין אין געברויך צעהנדלינגער יאָהרען און אַלס אַ בעסטע ווירקונגספול מיטעל האָט ער געוואונען די אַלגעמיינע אַנערקענונג.

זעלבסטמאָרד, אָדער פאַרפאַל.

(—) אויף קאָנסטאַנטינער־גאַס לעבען נומער 22 האָט זיך נעכטען אָפּגעשפּילט פאָלגענדער טראַ־גישער פאַרפאַל: דער טראַמוואַי נומער 8 איז אין פולען גאַנג אָנגעפאָהרען אויף דער 20־יעהריגער מאַריאַ לישקאָווסקאַ (אַ דינסט־מעדעל ביי דער פאַ־מיליע פיסטערמאַן, קאָנסטאַנטינער 32).

פון אונטער די רעדער האָט מען אָפּיהרגע־שלעפּט די אומגליקליכע אינגאַנצען אַ צו'הרג'עטע.

אין פּאָליציי־קאָמיסאַריאַט וואו עס איז גע־פאָרשט געוואָרען די סיבה פון דעם אומגליקס־פאַל האָבען 5 פּערזאָן איינשטימיג ערקלערט, אַז די אומגליקליכע האָט זיך אַליין אַרונטערגעוואָרפען אונטער'ן טראַמוואַי.

גראַף קאַליס 11־יעהריג טעכטער'ל אַ דיכטערין.

אין זאַמעל־בוך, וואָס איז אַרויסגעגעבען גע־וואָרען דורכ'ן יובילעי־קאָמיטעט צו פייערען די 10־יעהריגע עגזיסטענץ פון די „פּאָושעכנע"־שולען אין לאָדזער פּאָוויאַט געפינט זיך אַ ליד פון ל. בערמאַן'ס (גראַף קאַל'ס) 11־יעהריג טעכטער'ל שרה בערמאַן, וועלכע לערנט זיך אין דער פינפ־טער אָבטיילונג פון „פּאָושעכנע" שול אין קאָנ־סטאַנטין. 2 אַנדערע לידער פון זעלבען פעהיגען קינד, געהען אַריין אין אַ פּוילישע שול־כרעסטאָמאַטיע.

אַ קינדער־פערוויילונג אין פּאַרק 3. מאַי.

מאָרגען, מאָנטאָג, דעם 25. ד.ח. פון 8 אַ זייגער אינדערפריה אָן, קומט פאָר אין פּאַרק פון 3. מאַי (זאַגאַיניקאָווא־גאַס, צופאָהר מיט די טראַמ־וואַיען נומער 2, 7 און 15) אַ גראַנדיעזע קינדער־פערוויילונג, אָרגאַניזירט דורכ'ן יודישען לעהרער־פעראיין.

די הכנסה פון דער פערוויילונג איז בעשטימט אויף צו בויען אַ געזונדהייטס־היים פאַר לעהרער.

אין דער פערוויילונג נעהמען אַנטייל אַלע קינדער פון די פאָלקס־שולען.

די פערוויילונג האָט אַרויסגערופען אַ גרויס פעראינטערעסירונג אין דער קינדער־וועלט. און עס איז פאָרויסצוזעהען אַ גרויסער ערפאָלג.

פון „פּועלי־אמוני־ישראל".

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער גרינדונג פון אַ בית־יעקב־שול אין אַלט־שטעטישען ראַיאָן קומט־פאָר היינט אַ פערזאַמלונג אין זאַל „אייראָפּעסקאַ" (זגערזשער 17) א. ד. ט. „דאָס פּראָבּלעם פון רע־ליגיעזער טעכטער־ערציהונג". מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען: י. ל. אָרלעאַן (וואַרשאַ) ד. ה. זיל־בערשטיין, ראַטמאַן יעקב טילויער, רעד. א. ג. פרידענזאָן פרנס יצחק צעדערבוים, פאַלק לאַנ־דענבערג א. א.

אַ הוסט כריפּקע,
און פערקיהלונג פון האַלז און מאַנדלען
היילען
Tabletki „EMS" Magistra Klawe
וועלכע אַ דאַנק דעם ספעציעלען צוגעריכטען אופן (ווירקונג) גיבען ביים צולאָזען אין וואַסער הייוען גאַנץ ענליכע צו פריש נאַטור'אַל־וואַסער. צו בע־קומען אין יעדער אַפּטייק און דראָגעריע. 621

Krynica.
Dr. MIKOŁAJ BORNSTEIN
פּראַקטיצירט דעם גאַנצען קור־סעזאָן אין דער ווילע „Paryżanka" קראַשעווסקאַ־גאַס

אשרי אדם שומע לי!
לשקד על דלתותי יום־יום כי הולך בתום ילך בטח
און אַז דו דאַרפסט ערלעדיגען סאַנדאָווע זאַכען, זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ
17 פּעטריקאָווער 17
דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט'ן אוסטאַוו אַלערליי ביטעס קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אַ' פּוילען, אַפּעלאַציעס צי־ווילנע און קאַרנע אַפּאַזיציעס, אדוואַ־לאַניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אוושאַנד־ראָזיעמטשי, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט־רזשאָנדו און אַלע פּאָליציי־בעצירקען, אַקטען אינטער־ציזיעס, זאַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות־אַקטען.
מיט אַכטונג י. מאַנעלאַ.
רעכט־קאָנסולענט.

עס ווערט געזוכט שטריקער
אַ קוואַליפיצירטער
זאָפאָרט און אויך אַ לעהר־יונגעל ביי פּ. פייכוס אַלעקסאַנדריסקאַ 14 (מרדכי גבאי'ס) סרעכטע אָפּ פּאַרטער.

בעקאַנטמאַכונג.

צו די מיטגלידער פון פעראיין „לינת אורחים", פּיעטריקאָווער 59!

דער פרעזעס פון פעראיין „לינת אורחים" וועלענדיג זיך זיכערען אַ מעהר־הייט פאַר זיך אויף דער היינטיגער גענעראַל־פערזאַמלונג, האָט פערבאָטען שוין מיט 3 מאָנאַטען צוריק דעם אינקאַסענט איינצוקאַסירען די מיטגלידס־בייטרעגע ביי אַ טייל מיטגלידער, וועלכע זענען געגנער פון זיין איצטיגער אויפפיהרונג אַלס פרע־זעס פון פעראיין. מיר פּראָטעסטירען געגען אַזאַ האַנדלונג, און פאָדערן אויף אַלע מיטגלידער צו קומען היינט, דעם 24 יוני צו דער גענעראַל־פערזאַמלונג 7 אין אָווענד און ביים איינגאַנג איינצאָהלען די בייטרעגע פאַר די לעצטע 3 מאָ־נאַטען דאַמיט נישט צו פערלירען שטימרעכט אויף דער גענעראַל־פערזאַמלונג.

מיט דרך־ארץ אַ גרופּע מיטגלידער.

נאָך איינ'גע טעג מעבעל
אויספערקויף פון
(בעטען, מאַטראַצען, נאַכט־שענקעלעך, טישען, בילאַרד־טישען א.אַ.)
צוזאַמען אָדער אין איינצעל־פערקויף צו זעהר ביליגע פרייזען.
זאַוואַדזקאַ 11 פון 5–8 אָוונד. צו ערפאָהרען ביים וועכטער. זאַוואַדזקאַ 11

אַנאָנסען אין „נייעם פאָלקסבלאַט" האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג!

10 אויטאָבוסען
נאָך ווישניאָווא־גורע און קראָשעוו
פון היינט אָן איז די קאָמוניקאַציע אַזוי ווי פאַר 2 יאָהר געוואָרען בענייט. דאָס אָפּפאָהרען קומט פאַר יעדע שעה פון 7 אַ זייגער פריה ביז 10 אָוו.
פון ווידזעוו פון דער טראַמוואַי־סטאַציע.
אויף פערלאַנג נאָך בוקאָוויעץ און הולאַנקעס

אכטונג! ס'איז אָנגעקומען אַ גרויסער טראַנספּאָרט
ווענטילאַטאָרען
פון פערש. פירמעס און מאָסען פאַר פאַבריקען, וואוינונגען און ביוראָס א.ז.וו. צו פאַבריקס־פרייזען עמפּפעהלט
Skład Elektrotechniczny I. HUPPERT
Łódź, Zawadzka 10, tel. 42-41.
שטענדיג אויף לאַגער זעממטליכע עלעקטרישע אַרטיקלען אין אַ גרויסען אויסוואַהל. 147

די געליבטע פון פרעזידענט הארדינג

די גרויסע סענסאציע פון אמעריקא.

א בילינע מעטרעסע, די קעפס־ווייב פון א פערהייראטען מאן, אנ'אומשולדיגער קרבן פון דער אינטימער מאראל אדער א פשוט'ע ליגנערין און סקאנדאל־פערשפרייטערין — וואס איז זי?

אין די צוויי מינוט, וואס דער שרייבער איז געזעסען אין איהר עמפאנגס־צימער ווארטענדיג אויף איהר, האט ער וועגען דעם געטראכט. נאך מיט איינינע מאנאטען צוריק, ווען איהר סענסאציא־נעלער בוך, „די פרעזידענט'ס ראוטער", אין וועל־כען די פערפאסערין, נען בריטאן, דערצעהלט וועגען איהרע אינטימע ליבעס־פערהעלטענישען מיט דעם פערשטארבענעם פרעזידענט הארדינג'ן. איז פער־עפענטליכט געווארען, האט דער שרייבער דעם בוך, פול מיט פיקאנטע אייגצעלהייטען, געלעזען, אבער קלוג ווערען האט ער נישט געקאנט. הארדינג'ס פאמיליע לייקענט, אז די פערפאסערין, נען בריטאן, האט ווען עס איז געהאט ליבעס־מגע־ומשא'ס מיט דעם פערשטארבענעם פרעזידענט און אז ער איז דער פאטער פון איהר טעכטערל. א צאהל צייטונגען האבען איהר ביטער אטאקירט אלס שווינדלערין, אויב נישט עפעס ערגערס.

טא וואס איז זי פארט?

דער עמפאנג־צימער איז אנגעלארען מיט א רעליקאטען פארפיום — נישט צופיל, נאר בלויז ס'זאל זיין מערקבאר, אויף די ווענד הענגען ביל־דער פון דעם פערשטארבענעם פרעזידענט, וועלכער זאל האבען געווען איהר געליבטער און פאטער פון איהר קינד עליזאבעט־נען הארדינג. איצט אנ'־אכט און א האלב יעהריג מיידעלע.

און פלוצלינג עפענט זיך די טיר און זי קומט אריין, א מיידעל פון ארום 32 יאהר, און אלע ספקות זענען איינגעשטילט, אלע פראגען געלעזט.

אלץ ווערט גלייך קלאר: ס'איז מעגליך. ניין, ס'איז זעהר גרייליך, אז דער צוויי מאל אזוי אלט, ווי זי איז עס געווען, בעת ווי האבען זיך געטראָ־פען, הארדינג, פריהער א צייטונגס־רעפארטער, נאכדעם א סענאטאר און נאך שפעטער דער פרע־זירענט פון די פעראייניגטע שטאטען — זעהענדיג איהר, האט זיך אין איהר פערליבט. זי איז נישט קיין שעהנהייט, אבער זי איז מלא חן, אפילו איצט נאך איהר שטורמישער קאריערע. און ס'איז מעג־ליך — ניין, ס'איז זיכער! — אז זי זאגט נישט קיין ליגען. או זי פעלשט נישט. זי איז נישט די ערשטע און די לעצטע יונגע מיידעל, וואס האט זיך שטערבליך פערליבט אין א פיל עלטערן מאן ווי זי איז געווען. ליגען? אלץ וואס מען דארף איז אנקוקען איהר פנים — שעלמיש, נאאיוו, אהן שלויקייט — צו גלייבען יעדעם ווארט, וואס שטעהט אין איהר בוך.

אבער לאמיר איהר אליין לאזען רעדען:

זי איז די פריינדליכקייט אליין — זי שטרעקט אויס א ווארימע, פריינדליכע האנד, בעגריסט דעם שרייבער מיט א כאראקטעריסטיש, קינדיש־נאאי־ווען אנגענעהמען שמייכעל און בעט זיצען.

א יודישע צייטונג? עס פרעהט איהר זעהר. אין איהר גרעסטער נויט. ווען אלע האבען איהר אטאקירט — זאגט זי — האבען איהרע יו־דישע פריינד אויסגעשטרעקט א העלפענרע האנד. ווען זי איז געגאנגען אין שול, זענען יודישע מיידלעך גע־ווען צווישען איהרע בעסטע פריינדינס.

ביר צורערן זיך איבער א שטונרע, און זי דערצעהלט וועגען איהר פערגאנגענהייט, געגענ־ווארט, און פלענער און האפנונגען פאר דער צו־קונפט.

זי איז געבוירען געווארען אין קלעווילאנד, א־הייא, א קליין דערפעלע א פאר מייל פון מעריאן, אהייא. די שטאט וואו דער שיקזאל האט איהר צו־זאמענגעבראכט מיט איהר שפעטערן פערפיהרער אדער געליבטען — ווי איהר אליין ווילט עס אנ־רופען.

ביירע, זי איהר אייגענער פאטער, זי האר־דינג'ס פאטער. זענען געווען דאקטוירים — א זאך, וואס ערקלערט די שפעטערע נאהענטע פערבינדונג צווישען די צוויי פאמיליעס. א הויז דעם איז דער יונגער הארדינג, ווארען גאמליעל הארדינג, געווען דער רעדאקטאר פון דער לאקאלער ענגלישער צייטונג, און איהר פאטער, ווי זי איצט, האט גע־האט א נייגונג צום שרייבען. פלעגט ער פון צייט צו צייט אנשרייבען אנ'ארטיקעל אדער א פעליע־טאן, און דאס איבערגעבען דעם יונגען הארדינג, דעם רעדאקטאר, עס אפצודרוקען אין זיין צייטונג. דאס שטעטעל איז סיי ווי סיי דאן נישט געווען געוואלדיג גרויס. און איינער האט גוט געקענט דעם אנדערען.

די קליינע נען בריטאן, דאן 13—14 יעהריגע מיידעל, גוט ענטוויקעלט פאר איהרע יאהרען, האט געהאט נאך א צווייטע, ספעציעלע געלעגענהייט צו קומען אין פערבינדונג מיט דער הארדינג־פא־מיליע:

„דעיזי" (אבינאיעל־וויקטאריא) הארדינג, האר־דינג'ס שוועסטער, האט אונטערריכט ענגליש אין דער לאקאלער שול, און די קליינע נען איז גע־ווען איהר שילערין, א פריינדשאפט צווישען די צוויי האט זיך ענטוויקעלט, וואס האט אנגעהאל־טען יאהרען־לאנג. די שילערין פלעגט בעגלייטען אהיים איהר לעהרערין, און פלעגט פון צייט צו צייט איהר אויך בעזוכען אין איהר היים.

אקוראט ווען די קליינע נען האט גענומען שענקען אויפמערקזאמקייט צו הארדינג דעם רעד־דאקטאר, וועלכער איז געווען צוויי מאל אזוי אלט ווי זי — ערקלערט זי איצט — גערענקט זי נישט. דאס איז געווען אומגעפעהר, ווען זי איז געווען ארום 13—14 יאהר אלט, און הארדינג איז שוין געווען א פערהייראטער מאן — פערהייראט צו א פרוי, וועלכער ער האט נישט געוואלדיג געליבט און וועלכע איז געווען משוגע־אייפערזיכטיג אויף איהם.

ליבע — ספעציעל בא אנ'אונערפאהרענער מיידעל, און אפילו ביי עלטערע ערפאהרענע — פרעגט נישט קיין שאלות. זי האט איהם געזעהן, געטראפען זיך מיט איהם גלעלשאפטליך און האט זיך פערליבט אין איהם. פאקטיש, נאך איידער ער האט איהר אנגעפאנגען שענקען די קלענסטע אויפמערקזאמקייט.

זי האט אנגעהערט פערשידענע סימלען, אפי־לו פאלשע — ווי סאבען אנ'אנגעשטעל, אז זי ליבט די פרוי הארדינג — אום צו קאנען איהם זעהן. רערען מיט איהם. און אזוי זענען אוועק די „קעל־בערנע יאהרען" אין פרויסען — אהן ווירקליכע פאסירונגען.

און דאן איז איהר פאטער געשטארבען, איבער לאזענדיג די פאמיליע אין נויט. די מוטער האט אונטערריכטעט אין א דארפישער שולע און האט נישט פערדינט גענוג אויף אויסצוהאלטען אלעמען. האט די קליינע נען — א פופצעהן־יעהריג מיידעל —גענומען איהר קלומעק און זיך געלאזט אין דער ברייטער וועלט צו זוכען גליק. וואו זי האט עס געפונען לרוב, אבער אויך נאר מעהר ליידען.

אין 1917, נאך א רייהע גלגולים פון קליוו־לאנד נאך שיקאגא און אזוי ווייטער, האט זי זיך געפונען אין ניו־יארק, וואו מיט דער הילף פון איהר פערשטארבענעם פאטער'ס אלטע פריינד האט זי בעזוכט א שולע און זיך אויסגעלערנט שרייבען אויף א שרייב־מאשין. זי איז שוין געווען זיבעצעהן יאהר אלט — א מיידעל'ס געפערליכ־סטע, טרוימישסטע יאהרען. געזען שעהן ווי א מלאך, לויט ווי איהרע דאמאלסטיגע פאטאגראפי־יעס זאגען עדות, און איהר אלסע, מען קאן זא־גען כמעט געהיימע ליבע, האט ערוואכט, און אין א מינוט פון בראוואדע האט זי בעשלאסען צו איהם, צו הארדינג'ן — דאן שוין סענאטאר הארדינג — צו שרייבען.

דער אויסרייד — אדער צוועק, ווי מען וויל קאן מען עס אננעהמען — איז געווען לאגיש: זי וועט בקרוב ענדיגען די שולע, זי איז אין א פרעמ־דער שטאט און הארדינג, איהר פערשטארבענעם פאטער'ס אלטער פריינד, איז איצט א סענאטאר, איז אפשר קאן ער און וויל עפעס טון פאר איהר, צו העלפען איהר קריגען א שטעלע.

מיט דער נעכסטער פאסט איז אנ'ענטפער פון וואשינגטאן געקומען: ער גערענקט ווער זי איז, ער האט איהר נישט פערגעסען און וועט זיין איבערגליקליך איהר צו העלפען. מיט דער צייט איז ער פערזענליך געקומען. ער האט איהר גע־שריבען, וואו איהם צו בעגעגנען — ביים אריינגאנג פון א בראדוואיער האטעל. ער האט איהר טראק־טירט מיט א מאלצייט. זיי האבען זיך דערמאהנט אן אלטע צייטען און ער האט איהר איינגעלאדענט צו זיך אין צימער. זייענדיג דאן זיבעצעהן יאהר אלט, ראמאנטיש־געשטימט און האט איהם געליבט — איז זי געגאנגען.

קוים האט זי די טיר הינטער זיי פערמאכט — און דער ערשטער קוש זענען אויף איהרע רויטע, פרישע ליפען האט שוין פערזיגעלט איהר שיקזאל. (סוף קומט).

Dr. Z. Rakowski
ספעצ. פאר אויערן־, נאז־, האלז־ און לונגען־קראנקה
קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.
[illegible]

Dr B. ROBINZON
אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען פון נאוואמיעסקא 22
אויף פעטריקאווער 10,
טעלעפאן 31-86.

Dr med. ST. HEINRICH
WIŚNIOWA GÓRA
WILLA KACZOROWSKIEGO
ספעציאליסט פאר קינדער־ און אינערע
קראנקהייטען.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רע־דאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערטען אויף יורידישע פראגען, וואס ווע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

7603. נ. ק.

איהר דארפט נישט פארצייגען קיין פאטענטען פון 1923 יאהר אנהויבענדיג, נאר בלויז פאר'ן יאהר 1927.

א בעשטעטיגונג פון הויזווירט, אז איהר האט געפיהרט זעלבסטשטענדיג א מלאכה דארף דינען פאר א גענוגענדען גרונט צו בעקומען א האנד־ווערקער־קארטע.

7604. א לעזער פון פיעטשאווע.

מיר האבען שוין נישט איינמאל אויפמערק־זאם געמאכט אויפ'ן אונטערשיד פון די פארשריפ־טען וועגען פאטענטען און אומזאץ־שטייער.

א פאטענט מוז אויסקויפען יעדער האנט־ווערקער, וואס בעשעפטיגט נאר וועמען ס'איז. אלס איינס, צי א געזעלען אדער לעהר־יונגעל אבער נאך נישט אלע האנדווערקער, וועלכע קויפען אויס פאטענטען מוזען צאהלען אומזאץ שטייער. אומ־זאץ־שטייער זענען מחויב צו צאהלען נאר די האנדווערקער וועלכע בעשעפטיגען מעהר, ווי 1 געזעלען אדער 2 לעהר־יונגליך.

L. C. 7605

געוויס קאן מען ביים מאן מאנען די פרוי'ס שטייערן, וועלכע זי איז שולדיג געבליבען, זייענ־דיג א פריילין.

דאגעגען קאן מען אבער ביים איידעם נישט מאנען דעם שווערס חובות.

דאס, וואס דער איידעם פערנעמט איצט צו־פעליג דעם שווערס געוועלב ענדערט נישט די לאגע.

ער קאן זיך וו נדען אין געריכט וועגען אויסשליסען זיינע זאכען פון סעקוועסטר פאר'ן שווערס חוב.

געוויס מוז דער איידעם בעווייזען, אז די סעקוועסטרירטע זאכען זענען זיין און נישט דעם בעה"ב חוב'ס זאכען. איינקלאגען דארף ער דעם אורזש. סקארבאווי און דעם שווער און בכלל אלע פער־אינטערעסירטע.

—:O:—

I. B. 7606

דער ענטפער פאר .L. C איז אויך גילטיג פאר אייך.

אמת די מאטעריעלע אינטערעסען פון דער מלוכה רעפרעזענטירט מאקע די גענעראל־פראקו־ראטאריע, וואס שייך אבער דעם רעסארט פון פי־נאנץ אמט, איז ער אין דעם פרט אויטאנאם.

7607. א גימנאזיע לערער.

אין פרינציפ גילט בכלל נישט קיין קאנטר־אקט אויף אנ'1־שטוביגע וואוינונג.

אזוי ווי איהר דינגט אבער א טייל פון א גרעסערע וואוינונג, ראטען מיר אייך פונדעסטווע־גען יא צו מאכען א קאנטראקט.

דער טאנץ ארום גאלדענעם קאלב.

(ראמאן). (39

ראבערט האט א קוק געטון אויפ'ן וויגער בעצאהלט פאר דער גלאז קאווע און ארויס אין דער ריכטונג פון וואקזאל סאן־לאזאר מיט דער טראנשע־גאס.

נאראן איז איהם נאכגעגאנגען.

ראבערט איז ארויף אין זאל פון „פערלוי־רענע שריט" און צוגעגאנגען צום ערשטען בעסטען פענסטער אין אינפארמאציע־ביורא, און זיך נאכ־געפרעגט ביים בעאמטען, ווען ס'געהט אפ דער נאהענטסטער צוג קיין לאנראן.

ער האט גענומען די טאבעלעס, כדי צו דער־וועקען די נייגעריגקייט פון נאראנ'ען, וועלכער האט פון א בעקוועמען ארט נאכשפיאנירט ראָ־בערט'ס יעדע בעוועגונג.

ווען ראבערט איז ארויס פון וואקזאל איז שוין געווען א זייגער צעהן.

ער איז געלאסען, נישט געאיילט, ווי א מענש מיט א פולשטענדיג רוהיגען געוויסען אוועק מיט'ן פריהערדיגען וועג.

ווען ער איז אבער א דורך די טראנשע־גאס האט ער, אנשטאט פארטצוזעצען דעם וועג צום מאגדאלענא־קלויסטער, זיך פערקירעוועט אויף דער וויניאן־גאס.

דארט האט מען איצט קיין לעבעריגען מענש נישט געזעהן פאר די אויגען.

די גאס איז געווען פוסט.

ער איז צוגעגאנגען צו דער שאוואָ־לאגארד־גאס, אריין אין א ראג און איז געבליבען שטעהן.

א שטח פון א שריט פערציג האט איהם אפ־געטיילט פון דעם געהיים־אגענט.

ראבערט האט שוין בולט געהערט די קלאנגען פון זיינע שריט.

אביסעל פריהער איידער נאראן האט זיך בעוויזען, איז איהר ראבערט ארויס ענטגעגען.

זיי האבען זיך געראפט בעגעגענען אויף דער וויניאן־גאס.

פלוצים האט ראבערט א שפרונג־געטון אויף איהם, ווי א טיגער, און איידער נאראן האט בעוויזען דערשראקען אויסצושרייען, און שיצען זיך, האט ער איהם מיט איין מורא'דיגען קלאפ איבער־געשניטען דעם גארגעל.

ראבערט האט זיך איינגעבויגען צום צאפעל־דיגען, גוסס'דיגען קערפער, און זיך איבערצייגט, אז דער קלאפ איז געווען א שטערבליכער, און אז קיין ווארט וועט שוין מעהר קיינער נישט הערען פון דעם אגענטס צוגעמאכטע ליפען.

דערנאך האט ער ארומגעטאפט זיינע קעשע־נעס און מיטגענומען מיט זיך אלע פאפירען, וועל־כע ער האט געפונען אין זיין פארטפעל. ער האט אפילו מיטגענומען אין איין וועגס דעם זייגער און די פארטמאנעטקע.

— זאל מען מיינען, אז זי איז דערמארדעט געווארען מיט א רויב־צוועק! — האט ראבערט א שמייכעל געטון.

מיט געלאסענע שריט האט ער זיך געלאזט געהן צום מאגדאלענא־פלאץ, און ביי דער ערשטער גאז־לאמטער האט ער קאנטראלירט זיינע מלבושים.

אויף זיי איז נישט געווען צו מערקען קיין שפור פון בלוט.

הכלל, עס איז געווען גענוג עטליכע מינוט צו בעפרייען זיך פונ'ם געפעהרליכען שפיאן.

ראבערט האט אריינגעווארפען אין א רינשטאק דעם זייגער מיט'ן קייטעלע, וואס ער האט ארונטער־גענומען פון זיין קרבן, און אויפגעצויגען אויף זיך די מינע פון א מענשען, וואס געניסט פון פול־שטענדיגער רואיגקייט.

ער איז אוועק צום בולוואר מאלזערב.

א גאנצע שעה האט ער נאך געראפט צו פטר'ן ביז'ן גיין אויפ'ן בעשטימטען ראנדעוואו מיט דער שוועסטער.

דער שפאציר אויף דער פרייער לופט איז זעהר צונוץ געקומען דעם „באראן" איידעל־שטארט, וואדום זיינע נערוען זענען געווען זעהר שטארק צורייצט.

מיט א ווילענס־אנשטרענגונג איז ער געקומען צו זיך, און בעשלאסען אויסצופיהרען זיינע פלענער ביז'ן סוף.

פאר איהם איז געווען קלאהר, אז איצט וועט ער זיך פאר גארנישט אפשטעלען, און אפילו — ווען ס'וועט נויטיג זיין — וועט ער דער'הרגענען זיין אייגענע שוועסטער.

ער האט קיין שום סאנטימענט נישט געפיהלט צו דער ראזיגער פרוי, וועלכע האט געלעבט, ווי איהם אויף צו להכעיס.

פאר דער צייט, וואס ער איז געווען צושיירט מיט איהר, האט זיך די ברידערליכע ליבע צו איהר איינגאנצען אויסגעלאשען, און איהר דערשיינען האט געוועקט אין איהם בלויז שרעק און פערדראכט.

שפאצירענדיג אזוי האט ער בעטראכט פער־שידענע פלענער, ווי ער האט צו האנדלען לגבי איהר.

לסוף איז ער אויך אנגעקומען אויפ'ן בע־שטימטען ארט.

לאנג ווארטען האט ער נישט בעראפט.

ארום צוועלף א זייגער האט ער דערזעהען א סילועט פון א פרוי, וואס האט זיך אוועקגע־שטעלט אין מיטען בריק.

— איך בין זעהר פינקטליך — האט סעסיל געזאגט — ס'איז נאך נישט האלבע נאכט.

— ריכטיג! — האט ראבערט בעמערקט — איך דאנק דיר, וואס דו האסט זיך אפגערופען אויף מיין אויפפארערונג... קום אביסעל... כ'דארף דיר עפעס סשיקאווע דערצעהלען...

— גוט, — האט זי מספים געווען — קום אבער אויף די עליזעאישע פעלדער! איך האב פיינט ארומצושפאצירען אויף בריקען, און אויף ברעגען פון טייכען. ראס וועגן די בעליבטע מקומות פון פערשידענע בראריאגעס...

— א! מיט מיר האסטו נישט וואס מורא צו האבען! — האט ראבערט א שמייכעל געטון — נאר אויב דו ווילסט דווקא, קום אויף די עליזע־אישע פעלדער.

זיי האבען זיך געלאזט גיין. 2

— די דורכגעהער וועלען אונז אננעהמען פאר פערליבטע! — האט זיך סעסיל אפגערופען.

— און זיי וועלען נעבעך א טעות האבען, ווייל מיר וועלען מיט קיין ווארט נישט דערמאהנען די ליבע. נישט מעהר סעסיל, איך בעדארף צו זיין גליקליך, וואס איך האב ווידער געפונען מיין שוועסטער, און איך דארף בענשען דעם צופאל, וואס האט אונז צוזאמענגעפיהרט. איך וויל אבער האבען בלויז א שוועסטער, און נישט א נייע חייב, וואס בעהאלט זיך אונטער דער מאסקע פון מיינער א שוועסטער.

— אהא! עס הויבט זיך שוין אן! — האט סעסיל לאכענדיג איבערגעשלאגען.

— יא, יא! — האט ראבערט געענטפערט— עס הויבט זיך טאקי אן. אין ביאריץ האסטו מיך ארומגערינגעלט מיט שפיאנען, פאהר איך אוועק קיין פאריז שלעפט זיך נאך א געהיים־אגענט נאך מיר. איינער פון זיי נוצט אויס מיין אפוועזענהייט, קריגט זיך אריין אין צימער פון מיין געליבטער, און אונטער דער דראהונג פון פערשידענע קאמפלי־קאציעס בעקומט ער ביי איהר ארויס דעם צוזאג מיך אוועקצוווארפען... מיין ליב קינד, סעסיל! אזוי ווייטער קען עס נישט זיין: דו מוזט אוועקווארפען די אלע שפיצלעך רייניגע און לאזען מיך צורוה...

— אויף דיר פאל איך ראך נישט אן. — האט סעסיל בעמערקט.

— סאלאמעא און איך, ראס זענען איין גאנ־צעס... אזו האבען זיך איינאנדער ליב... און איך האב בעשלאסען זי צו פערטיידיגען געגען אלע און אליין!

— איך האס זי, און איך שפיר א סארגע אנטיפאטיע צו דער דאזיגער אומגליקליכער.

(פארטזעצונג קומט).

לאָדז.
24 יוני 1928
„נײער פאָלקסבלאַט“
לאָדז,
24 יוני 1928

דער מאָרד אין דער „סקופּשטינא“.

דער טויט פון 3 און די שווערע פאַרוואונדונג פון 4 יוגאָסלאַווישע דעפּוטאַטען אין דעם בעלגראַדער פּאַרלאַמענט, אין דער „סקופּשטינא“, האָבען נאָך אַמאָל אַראָפּגעריסען דעם שלייער פון דער קליינער אַנטאַנט, וועלכע איז אַ קינציג, אומנאַטירליך פּאָליטיש בעשעפעניש און איהר גאַנצקייט, ווי אויך אין איהרע פּרטים און אַרויסגעוויזען די לעבענס-אומפעהיגקייט פון נישט איין מלוכה, וועלכע איז אין ווערסייל ביים גרינעם טיש, אָהן בעריקזיכטיגונג פון די פאַרהעלטענישען בעשאַפען געוואָרען. הינטער דעם שלייער פון אַ פּאַפּירענעם אָפּמאַך ליגט אין דער קליינער אַנטאַנט אַ גרויסער הויפען פון אָנגעוועהטאָגטע פראַגען, וואָס ווערען קיינמאָל נישט געלעזט, ווייל זיי קאָנען נישט געלעזט ווערען אַ דאַנק יאָהרהונדערטער פון לאַנגער קולטורעלער אַרבייט און איינפלוסען, וואָס לאָזען זיך נישט אויף אַ בעפעהל אָפּשאַפען.

אַ חוץ דעם אומשטאַנד, וואָס די מלוכות פון דער קליינער אַנטאַנט האָבען צווישען זיך אין פאַרהעלטעניש צו די גרויסע מאַכטען אין איראָפּאַ פאַרשידענע חילוקי-דעות, איז יעדע פון די דריי מלוכות, רומעניען, יוגאָסלאַוויען און טשעכאָסלאָוואַקיי אַ קינסטליך געבוי פון נאַציאָנאַליטעטען, וואָס האַסען און בעקעמפען זיך און נישט פאַרהאַן קיין מיטעל, וואָס זאָל די חילוקי-דעות צווישען זיי מילדערן. אַמווייניגסטען זעהט זיך דאָס אַרויס אין טשעכאָסלאָוואַקיען, וועלכע ווערט געפיהרט פון די קלוגע פּאָליטיקער. אָבער אויך זי איז אַ שמעלץ פון טשעכען, סלאָוואַקען, דייטשען, מאַדיאַרען, קאַרפּאַט-רוסען, אוקראַינער, צווישען וועלכע די הויפּט-פירמאַנטען, די טשעכען זענען אין דער מינאָריטעט. נאָר אַ דאַנק דער געניטער ווירטשאַפט און מעגליך טאָלעראַנט פּאָליטיק, ווערען די מיינונג-פאַרשידענקייטען געמילדערט. נישט ווייניגער סכנות טראָגט אין בוזעם דער רומענישער שטאַט.

דער בעסטער בעווייז אָבער פאַר דער קליינער לעבענספעהיגקייט פון די מיטגלידער אין דער קליינער אַנטאַנט איז יוגאָסלאַוויען, וואו לויטער סלאַווישע נאַציאָנאַליטעטען קאָנען זיך כאָטש דער פאַרוואַנדשאַפט פון דער ראַסע, נישט איינינגען. צווישען די דאָזיגע נאַציאָנאַליטעטען, וואָס וואָלטען אַמגיכסטען זיך בעדאַרפט צוזאַמענשמעלצען, זענען אָבער פאַרהאַן אַמביציעס, וואָס באַזירען זיך אויף קולטור-אונטערשידען, אַזעלכע גרויסע, אַז יעדע פון די דאָזיגע נאַציאָנאַליטעטען שטרעבט צו בעקומען די אויבערהאַנד. קיין וואונדער נישט, וואָס די אין קולטורעלער בעציהונג אַמהעכסטען געשטעלטע סלאָווענער און קראָאַטען קאָנען זיך נישט אונטערשטעלען די האַלב-ווילדע סערבען און גאַנץ פערווילדעטע טשאַרנאָגאָרצעס. דער סערבישער הויף אין בעלגראַד פאַרשטעהט און פּרובט מיט אַלע מעגליכע מיטלען דעם אַנטאַגאָניזם צווישען די איינצעלנע סלאַווישע גרופּען אויסצוגלייכען. זייט דעם סאַמע אָנהויב פון דער יוגאָסלאַווישער מלוכה, מאַכט מען אַנשטרענגונגען צו קומען צו אַ פּשרה מיט די קראָאַטען און סלאָווענער. פּרובען פון אַ קאָאַליציע זענען נישט איינמאָל געמאַכט געוואָרען; עס איז אָבער געבליבען ביים אַלטען. הינטער די קראָאַטען און סלאָווענער ליגט אַ יאָהר הונדערט לאַנגע אַנדערע ערציהונג און אויסגעאַרבייטע, פאַרפעסטיגטע וועלט-אַנשויאונגען און אַזוי-גערופענע „קאָנצעסיעס“ זענען צו ווייניג די לאַגע צו ענדערן. נאָך פאַרהאַנדלונגען זענען די שאָסען, וואָס האָבען צוגענומען דאָס לעבען ביי דריי דעפּוטאַטען און פיר שווער-פאַרוואונדעט, דאָס נייעסטע מיטעל צו צווינגען, אויב עס לאָזט זיך נישט איבערצייגען, די קראָאַטען צו אַנ׳אַנדערען מין פּראָגראַם.

די לעצטע יאָהרען פון עסטרייך׳ס געשיכטע איז אַ גוט מעמענטאָ פאַר דער קליינער אַנטאַנט און פאַר איהרע מיטגלידער. אַמבעסטען פאַרשטעהט די לאַגע דער טשעכאָסלאָוואַקישער אויסערן-מיניסטער בענעש. ער איז דער איינציגער, וועלכער האָט פון דער געשיכטע געלערנט און קוקט מיט אָפענע אויגען אין דער צוקונפט. ער פּרובט דעריבער זיך צו פאַרשטענדיגען מיט די גרויסע מלוכות וועגען אַ פעדעראַציע פון די דאַנוי-מלוכות, דאָס הייסט יענע מלוכות, וועלכע ליגען ביי דער דאַנוי, אַנדערש געזאָגט — פון די אַמאָליגע עסטרייכישע לענדער, כדי די אייביגע סכנה מעגליך צו פאַרהיטען. צי דאָס וועט איהם געלונגען איז אַ פראַגע. אָבער זיינע שטרעבונגען זענען דער אויסדרוק פון דער מורא, וועלכע ער האָט פאַר די אָנגעוועהטאָגטע פאַרהעלטנישען, וואָס הערשען אין דער קליינער אַנטאַנט, פון איין גרויסען עסטרייכישען שלימזול, זענען אויפגעשטאַנען דריי, פאַרבונדען צווישען זיך אונטער׳ן נאָמען קליינע אַנטאַנט מיט זעהר שוואַכע פעדים. דער מאָרד אין בעלגראַד האָט דער וועלט נאָכאַמאָל בעוויזען און דערמאָהנט אין דער שרעקליכקייט און לעבענסאומפעהיגקייט פון דער קליינער אַנטאַנט.

מ. ל-ג.

די אינסטרוקציעס פון לאָרד פּלומער.

וועגען פאַרשטאַרקען די עפענטליכע זיכערהייט אין ארץ-ישראל.

ירושלים. (יט״א) מחמר הוסיין ריזיק, דער צווייטער פון די ביידע יונגע אַראַבער, וועלכע זענען אין דער נאַכט פון 8-טען ה. ח. בעפאַלען אויף דער גאַס אַ יודיש מיידעל איז אויך געשטאָרבען פון די וואונדען, וועלכע ער האָט בעקומען בעת דער שיסעריי צווישען די אַנפאַלער און אַ גרופּע יודישע יונגעליים, וועלכע זענען געקומען צו הילף דעם יודישען מיידעל. אַזוי אַרום האָט די שיסעריי געבראַכט צוויי מענשען-קרבנות.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, ווי אויך צוליב די אָנקלאַגען פון דער יודישער בעפעלקערונג אויף די לעצטע אָפטע אָנפאַלען אויף יודישע פרויען אין די גאַסען פון ירושלים, האָט דער נציב-העליון לאָרד פּלומער אַרויסגעגעבען דער פּאָליציי שטרענגע אינסטרוקציעס וועגען פאַרשטאַרקען די עפענטליכע זיכערהייט אין ירושלים. די צאָהל פּאָליציאַנטען אין דער הויפּטשטאָט פון ארץ-ישראל וועט בעדייטענד פאַרגרעסערט ווערען.

מיסיאָנערען אין אונגאַרן,

פאַרשטאַרקען זייער טעטיגקייט.

בודאַפּעשט. (יט״א) די מיסיאָנערישע טעטיגקייט צווישען די אונגאַרישע יודען האָט זיך לעצטענס בעדייטענד פאַרשטאַרקט מיט דער גרינדונג פון דער מיסיאָנערישער צייטונג „מאַרושאַר ציון“ די דאָזיגע צייטשריפט ווערט רעדאַגירט דורך אַ געוועזענעם יודישען לעהרער, וועלכער איז זיינערצייט פאַראורטיילט געוואָרען צו אַ יאָהר תפיסה פאַר אַ שאַרפען אַרטיקעל געגען דער אַנטיסעמיטישער בעוועגונג. ער איז אַ טייל פון דער שטראָף אָפּגעזעסען אין תפיסה, אָבער שפּעטער איז ער בעגנאַדיגט געוואָרען, און איצט רעדאַגירט ער די מיסיאָנערישע צייטשריפט, וואָס ווערט פינאַנסירט דורכ׳ן וועצנער בישאָף.

אַ וויכטיגער צענטער פון דער מיסיאָנערישער טעטיגקייט בילדעט די מיידלעך-שול פון די שאָטלענדישע מיסיאָנערען, וואו עס לערנען זיך כמעט אויסשליסליך יודישע קינדער, וועלכע מוזען זיך אויך בעטייליגען אין די קריסטליכע גאָטעס-דינסטען, בעת די לעקציעס פון ביבעל, וואָס קומען פאָר יעדען טאָג, ווערען די קינדער אויפגעקלערט, אַז די יודישע רעליגיע איז נישט קיין רעליגיע פון ליבע און ענטשפּריכט נישט דער איצטיגער צייט.

אַ נייע יודישע צייטשריפט אין פּאַריז.

פּאַריז. (יט״א) ה׳ וולאַדימיר גראָסמאַן, דער ביז-איצטיגער רעדאַקטאָר פון „פּאַריזער היינט“ איז צוגעטרעטען אַרויסצוגעבען אין פּאַריז אַ ניי יודיש וואָכענבלאַט א. נ. „7 טעג“.

אַ קרבן פון אונגאַרישען אַנטיסעמיטיזם.

בודאַפּעשט. (יט״א) דאָס קוראַטאָריום פון העברעאישען אוניווערסיטעט האָט, ווי בעקאַנט, בעשטימט אַלס דאָצענט פון מאַטעמאַטיק דר. מיכאל פעקעטע פון בודאַפּעשט. דר. פעקעטע האָט בעקומען זיין דאָצענטור אין בודאַפּעשטער אוניווערסיטעט, זייענדיג אַלט 28 יאָהר און האָט פאַרנומען דעם פּאָסטען פון אַ לעהרער אין אַ אונגאַרישער מלוכה-גימנאַזיע פאַר מיידלעך. אָבער צוליב דעם שטאַרקען אַנטיסעמיטישען קורס איז ער געצוואונגען צו פאַרלאָזען זיין פּאָסטען. איצט איז דר. פעקעטע לעהרער פון מאַטעמאַטיק אין אַ יודישער גימנאַזיע אין בודאַפּעשט.

אָפּגעלעגט די זיצונג

פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו

לאָנדאָן, 23 (יט״א, טעלעגראַפיש). אויפ׳ן וואונש פון די ארץ-ישראל-מיטגלידער פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו איז די זיצונג פון עקזעקוטיוו, וועלכע האָט געזאָלט פאָרקומען אין בערלין ד. 7-טען יולי, אָפּגעלעגט געוואָרען אויפ׳ן 19-טען יולי ד. י.

דורך אַ שאלה איבער אַ גט

האָט מען ענטדעקט אַ רייכע קוילען-מינע.

אַ טשיקאַווע געשיכטע פון אַ קליין יודיש שטעדטעל אין אונגאַרן.

די יודען פון דעם אונגאַרישען שטעטעל פּאַלאָטאַ, אָדער ווי מען רופט עס איצט, וואַרפּאַלאָטאַ, קלויבען זיך היי-יאָהר צו פייערען דעם צוויי-הונדערט-יאָהריגען יובילעי פון זייער קהלה. אין פאַרבינדונג מיט דעם דאָזיגען יובילעי האָט ד״ר לעאָ ווינגער, דער ראַבינער פון יענעם שטעטעל, אַרויסגעגעבען אַ בראָשור, אין וועלכער עס ווערט איבערגעגעבען בקיצור די געשיכטע פון דער דאָזיגער יודישער געמיינדע. קיין געוואַלדיג אינטערעסאַנטע געשיכטע איז דאָס נישט. דערפאַר אָבער ענטהאַלט זי עטליכע אינטערעסאַנטע עפּיזאָדען. אַזוי למשל, ווערט אין דער בראָשור דערצעהלט, ווי אַ געוויסער גראַף זיטשי, וועלכער איז געווען דער פּריץ פון דעם שטעטעל, האָט געצוואונגען די דאָרטיגע יודישע קהלה צו געבען איהרען אַ רב

אַנ׳אַנשטענדיגען געהאַלט. און אַ צווייטער גראַף האָט געצוואונגען די יודישע געמיינדע אויפצושטעלען אַ שעהנע שוהל. אָבער די אינטערעסאַנטסטע מעשה, וואָס ווערט דערצעהלט אין דער בראָשור, איז ווי אַזוי מען האָט דאָרטען ענטדעקט אַ רייכע קויהלען-מינע אַ דאַנק אַ שאלה-תשובה צווישען דעם דאָרטיגען רב, ר׳ וואָלף חיות, און דעם בעריהמטען גאון, ר׳ משה סופר פון פּרעשבורג, בעקאַנט אַלס דער „חתם סופר“, וועגען דעם צי מעג מען אין פּאַלאָטאַ געבען אַ גט, צי נישט.

ווי בעקאַנט, קען מען געבען אַ גט נאָר אין אַזאַ אָרט, וואו עס איז פאַרהאַן אַ טייך, צי אַ טייכעל, מיט אַ נאָמען. פּאַלאָטאַ האָט אַפילו צוויי טייכלעך, האָבען אָבער די דאָזיגע טייכלעך אַ טבע, אַז אין זומער טריקענען זיי אויס, און קיין נעמען האָבען זיי אויך נישט. און כאָטש די יודישע קהלה אין פּאַלאָטאַ איז קיינמאָל נישט געווען קיין זעהר גרויסע, זענען אָבער דאָרטען, ווי עס ווייזט אויס, פאָרגעקומען אַ היבש ביסעל גט׳ן. אַזוי ווי אָבער אין פּאַלאָטאַ גופא האָט מען זיך נישט געקענט גט׳ן, מחמת עס איז דאָרטען קיין טייך מיט קיין נאָמען נישט פאַרהאַן, פלעגען די פּאָרלעך מיט׳ן רב מוזען פאָהרען אַזש אין אַ פאַרוואָרפענעם אָרט אין די בערג, וואו עס האָט זיך יאָ געפונען אַ טייך מיט אַ נאָמען. מילא, זומער איז נאָך געווען צו דערליידען, ווינטער אָבער איז די רייזע אין די בערג געווען זעהר אַ שווערע, און אָפטמאָל האָט זי אַפילו געשמעקט מיט סכנת נפשות.

ר׳ וואָלף חיות איז געוואָרען רב אין פּאַלאָטאַ הונדערט ניינצעהן יאָהר צוריק, אין תקס״ט, אָדער 1809. ר׳ וואָלף חיות איז געווען אַ תלמיד מובהק פון דעם חתם סופר, ווען ער איז געוואָרען פּאַלאָטער רב, האָט ער זיך נעכאַפּט, אַז הינטער דער שטאָט רינט אַ קוואַל, וואָס מען רופט אין אונגאַריש „סען העלי פּאָלאַ“. „סען“ מיינט אין אונגאַריש „קויהל“, „העלי“ אַנ׳„אָרט“ און „פּאָלאָ“ אַ טייך. דער נאָמען פון דעם קוואַל איז דעם רב זעהר אויפגעפאַלען. האָט ער גענומען נאָכפאָרשען און זיך דערוואוסט, אַז זקנים פון דער געגענד פלעגען נאָך דערצעהלען פון דעם, וואָס זיי האָבען געהערט ביי נאָך פריהערדיגע זקנים, אַז אַמאָל, אַמאָל האָט מען אין יענעם געגענד געגראָבען קויהלען. דערוואוסט זיך וועגען דעם, האָט ער זיך געווענדעט צום חתם סופר מיט אַ שאלה, צי מעג מען אין פּאַלאָטאַ געבען גיטין, צוליב דעם דאָזיגען קוואַל, וואָס הייסט אויף אונגאַריש „טייך“. וואָס עס איז געווען דעם חתם סופר׳ס תשובה אויף דער שאלה, דאָס ווייס נישט אָן דער געעהרטער מחבר. דערפאַר אָבער דערצעהלט ער ווי אַזוי אַנ׳אַנדער רב פון פּאַלאָטאַ, הרב ר׳ אברהם ווינגער, אַ זיידע פון דעם מחבר, האָט מיט יאָהרען שפּעטער זיך אָנגעשטויסען אויף דער שאלה-תשובה, און ווען ער האָט געלייענט אין דער שאלה, אַז דער קוואַל געפינט זיך אויף „אַ פּלאַץ, וואו מען האָט אַמאָל אין די אַלטע צייטען געגראָבען קויהלען“ (מקום שחפרו שם בימים קדמונים גחלים), האָט ער דאָס דערצעהלט צו זיינעם אַ פריינד, אַ יודישען דאָקטאָר מיט׳ן נאָמען הערץ. דער דאָקטאָר האָט וועגען דעם אויפמערקזאַם געמאַכט צו גראַף סטאַראַי, וואָס איז געווען איינער פון די פּריצים פון שטעטעל, דער רעזולטאַט איז געווען, אַז מען האָט זיך גענומען זוכן קויהלען און מען האָט טאַקע געפונען זעהר אַ רייכען שיכט. היינט צו טאָג געפינט זיך דאָרט אַ גרויסע קויהלען-מינע אין אַ פאַבריק, האָט שוין דאָס שטעטעל

אויך געקראָגען עלעקטרישע בעלייכטונג און עס איז בכלל אויפגעפריכט געוואָרען.

ווי געזאָגט, קלויבט זיך איצט די קהלה פון פּאַלאָטאַ צו פייערען דעם צוויי-הונדערט-יעהריגען יובילעי. אָבער עס איז דאָ אַ גרונד צו גלויבען, אַז הגם די איצטיגע יודישע קהלה פון פּאַלאָטאַ איז בלויז צוויי הונדערט יאָהר אַלט, האָבען אָבער יודען שוין דאָרטען אַמאָל געוואוינט כמה הונדערטער יאָהרען פריהער, און אויב נישט קיין אמת׳ע יודען, זענען עס געווען די כוזרים, וועלכע האָבען אָנגענומען דעם יודישען גלויבען. די כוזרים זענען געווען אַ טערקישער שטאַם מיט אַ מעכטיגער מלוכה, וואָס האָט הונדערטער יאָהרען רעגירט איבער אַ גרויסע טייל פון דעם היינטיגע רוסלאַנד. דער קעניג פון די כוזרים, זיינע הויפליים, אַדעליגע און אַ גרויסער טייל פון פאָלק האָבען אין אַכטען יאָהר-הונדערט אָנגענומען די יודישע אמונה און די כוזרישע הערשער האָבען געהאַט יודישע נעמען. די כוזרים האָבען געהאָלפען די מאַדיאַרען איינגעהמען אונגאַרן, און שפּעטער האָבען זיי געהאָלפען די מאַדיאַרען אין זייערע מלחמות געגען די טאַטאַרען. דאָס קעניגרייך פון די כוזרים איז צושטערט געוואָרען פון די רוסען ביים סוף פון צעהנטען און אָנהויב פון עלפטען יאָהר-הונדערט. נאָך דער צושטערונג פון דער כוזרישער מלוכה האָבען די מיטגלידער פון דער קעניגליכער פאַמיליע און אַנדערע אַדעליגע אויסגעוואַנדערט קיין שפּאַניע. און נאָר אַ סך כוזרים האָבען אויסגעוואַנדערט קיין אונגאַרן. די מאַדיאַרען האָבען די כוזרים אַוועקגעשטעלט אַלס גרעניץ-וועכטער אויף דער גרעניץ צווישען פּאַניאָניא סופּעריאָר און פּאַניאָניא אולטעריאָר. די שטאָט פּאַלאָטאַ, וואָס איז אויסגעבויט געוואָרען אַרום אַ פעסטונגס-שלאָס ליגט אויף דער גרעניץ-ליניע פון די צוויי דערמאָהנטע פּראָווינצען. דער הערב פון דער שטאָט פּאַלאָטאַ בעשטעהט פון אַ שוואַרצער ראָב מיט אַ גאָלדענעם רינג און שנאָבעל, אָט דער הערב, וואָס איז דערמאָהנט אין „צמח דוד“ אַלס שילד פון די כוזרים.

פּאַלאָטאַ האָט געהערט צו צוויי אונגאַרישע מאַגנאַטען-הייזער, די גראַפען זיטשי און סטאַראַי. אין 1783, בעת דאָרטען איז געווען רב ר׳ עמרם קרוש, אַנ׳עלטער-זיידע פון ד״ר אַלעקסאַנדער קאָהוט, האָט גראַף זיטשי געצוואונגען די קהלה צו געבען איהם אַנ׳אַנשטענדיגען געהאַלט. די קהלה האָט געפאָלגט און בעשטימט איהם אַ געהאַלט פון 180 גולדען אַ יאָהר. אַפילו ביי זיין גרעסערען געהאַלט האָט ר׳ עמרם קרוש געמוזט זיין אַ חוץ רב אויך אַ וויין-שענקער, כדי צו קענען דערהאַלטען זיין בני-בית ביים לעבען.

אין 1813, ווען די פּאַלאָטער יודען האָבען זיך אַרומגעזעהן, אַז זיי מוזען בויען אַ נייע שוהל, האָבען זיי זיך געווענדעט צו סטעפאַן זיטשי, אַז ער זאָל זיי בעווילליגען אַ שטיקעל באָדען, אויף וועלכען זיי זאָלען קענען אויפשטעלען אי אַ שוהל, אי אַ וואוינונג פאַר זייער רב. דער גראַף האָט זייער פערלאַנג בעווילליגט און עס איז געשלאָסען געוואָרען אַ קאָנטראַקט, לויט וועלכען דער גראַף האָט זיך פערפליכטעט צוויי הונדערט מעטער צענטער קאַלך און צוואַנציג טויזענד ציגעל, דערפאַר אָבער האָבען זיך די יודען מתחייב געווען צו קויפען אַלע איבעריגע ציגעל און קאַלך ביי איהם. און איינער פון די פונקטען אין דעם קאָנטראַקט האָט געלויטעט, אַז דער שוהל-בנין מוז זיין אַ שעהנער און סאָלידער.

א. ד. שטיינמאַן.

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזשער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט

24 זונטאָג — ו תמוז תרפ"ח

יוני
זון-אויפגאַנג 3.18
זון-אונטערגאַנג 8.00

פּאָבאָראָווע און גריפּע.

(—) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער גריפּע-עפּידעמיע אין אונזער שטאָט, קענען זיך אַ סך פּאָבאָראָווצעס גישט צושטעלען צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע און מיר מאַכען דעריבער אויפמערקזאַם, אַז דעם דאָקטאָר'ס אַבעשייניגונג וועגען קראַנק-זיין מוז ווערען אויך בעשטעטיגט פון דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג אין היגען רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט. (סטאַראָסטווא גראָדזקיע).

אַ בעשייניגונג אָהן דער בעשטעטיגונג פון דער סטאַראָסטווא גראָדזקיע וועט דורך דער פּאָבאָר-קאָמיסיע נישט גענומען ווערען און בעטראַכט און דער בעטרעפענדער פּערזאָן, וועט בעשטראָפט ווערען.

די נייע טראַמוואַי-ליניעס.

(—) די היגע טראַמוואַי-דירעקציע האָט בעשלאָסען היי-יאָהר צו פערענדיגען די פּלאַנירטע נייע טראַמוואַי-ליניעס. אַזוי וועט פערלענגערט ווערען די טראַמוואַי-ליניע פון פּיעטרקאָווער גאַס דורך טשערוואָנאַ, וואָלטשאַנסקאַ און קאָנטנאַ. פון פּאָמאָרסקאַ — ביז טרעמבאַצקאַ, פון פּושעיאַזד, דורך זאַגאַניקאָווע, און ראָקאָטשינער א. א. וו. אין אַלגעמיין וועט היי-יאָהר די טראַמוואַי-ליניע פערגרעסערט ווערען אויף 16 און אַ האַלבען קילאָמעטער.

שטיצע פאַר אַרבייטסלאָזע.

(—) דער קרייז קאָמיטעט פון אַרבייטסלאָזען-פאָנד האָט ערהאַלטען בעקומען אַ פּעראָרדנונג פון אַרבייטס-מיניסטעריום צו פערלענגערען די דרינגענדע הילף פאַר פּוילישע אַרבייטסלאָזע אויך אויף דער צווייטער העלפט יוני.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז די פערוואַלטונג פון אַרבייטסלאָזען-פאָנד צוגעטרעטען אויסצוצאָהלען די אַלע, וועלכע זענען בערעכטיגט צו ערהאַלטען אונטערשטיצונג.

אין די אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(2) מ. עפּשטיין (פּיעטריקאָווער 225), וו. באַרטאָשעווסקי (פּיעטריקאָווער 95), מ. ראָזענבלום (ציגעל-גאַס 12), גאַרפּיין (וווסכאָדניאַ 54), י. קאָפּראַיוסקי (נאָוואָמיעיסקאַ 15).

צום פריהלינגס-סעזאָן
— קויפט איהר —
אַמבילינגסטען
אָרטיגע און אויסלענדישע
קאסמעטיק,
פערפומען,
כעמיקאַליען
די פרישסטע מינעראל-וואסערן
אין אַפּטייק-סקלאַר פון
מאַגיסטער-פאַרמאַציע
K. Stock
19 Zawadzka 19
Telefon 41-02.

אַכטונג!
ספּעציעל פאַר אַפריזענדע
אין דאַרף!
בעזאָרגט אייך ביי אייער אָפּרייזע מיט אַ שאַכטעלע, וואָס ענטהאַלט נויטיגע מיטלען אַלס שנעל-הילף, ווי: יאָדינע, וואַטע, וואַלעריאַן-טראָפּען א. ז. וו. דער פּרייז פון די שנעל-הילף-שאַכטעלעך איז פון 2 זל. אָן.

די לוין-אַקציעס.

6 פּראָצענט הוספה פאַר מעטאַל-אַרבייטער.

(—) עהערנעכטען איז אין אַרבייטס-אינספּעקטאָריאַט פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן קאָנפליקט אין דער מעטאַל-בראַנזשע אויף וועלכע' ס'איז אָנגענומען געוואָרען די פּראָפּאָזיציע פון אַרבייטס-אינספּעקטאָר ה' וואָיטקעוויטש, לויט וועלכער קוואַליפיצירטע אַרבייטער וועלען בעקומען פון 6 פּראָצענט אַ הוספה.

הוספה-פאָדערונג פון טריקאָטאַזש-אַרבייטער.

(פּ) דעם 19. ר. ח. האָט זיך געענדיגט דער טערמין פון'ם אָפּמאַך אין דער טריקאָטאַזש-בראַנזשע און די אַרבייטער זענען אַרויסגעטרעטען מיט אַ הוספה-פאָדערונג פון 15 פּראָצענט.

נעכטען איז פאָרגעקומען אַ געמיינזאַמע קאָנפערענץ מיט די פאָרשטעהער פון די אינדוסטריעלער וועלכע האָבען נאָך לענגערע רעבאַטען פאָרגעלעגט אַ הוספה פון 6 פּראָצענט, וועלכע עס האָבען בעקומען די טעקסטיל-אַרבייטער.

די אַרבייטער-פאָרשטעהער האָבען צוגעזאָגט דעם פאָרשלאַג פון די אינדוסטריעלער פאָרצולעגען אויף דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג פון די טריקאָטאַזש-אַרבייטער.

שטרייק אין ספּירט-מאָנאָפּאָל.

(2) דאָס פּערסאָנאַל פון ספּירט-מאָנאָפּאָל אין לאָדז האָט נעכטען ערקלערט אַ שטרייק צוליב דעם וואָס די דירעקציע האָט אָפּגעזאָגט אַן אַרבייטער, וועלכער איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס אַרבייטער-דעלעגאַט.

די אַרבייטער האָבען אויסגעוועהלט אַ דעלעגאַציע, וועלכע דאַרף אינטערווענירען אין דעם ענין ביים מיניסטער טשעכאָוויטש.

וואַהלען צו דער האַנדעלס-קאַמער נאָך נישט אַקטועל.

(—) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ידיעה, וואָס עס איז געווען, וועגען די פאָרשטעהענדע וואַהלען צו דער ערעפענטער האַנדעלס-קאַמער אין אונזער שטאָט, ערקלערט דער ראַטגעבער פון דער האַנדעלס-אָפּטיילונג אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזשטווא, אינזש. סטאַן פּיאַסקאָווסקי, פאָלגענדעס:

דער ענין פון די וואַהלען צו דער האַנדעלס-קאַמער איז נאָך אויף אַזוי-פיל נישט אַקטועל, ווייל ערשט אין אָנהויב יולי וועט פערעפענטליכט ווערען אַן אָפיציעלער סטאַטוט וועגען די וואַהלען.

דער סטאַטוט ווערט בעאַרבייט ווערען אויפ'ן סמך פון דעם סטאַטוט, וואָס דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום האָט בשעתו אויסגעאַרבייט און פונאַנדערגעשיקט די סוחרישע אָרגאַניזאַציעס, וועלכע האָבען אין איהם געמאַכט פערשידענע בעמערקונגען.

די רעגירונג, פערשטעהט זיך, ערקלערט ווייטער ה' פּיאַסקאָווסקי, וועט זיך שטאַרק פּעראינטערעסירען, מיט די בעמערקונגען, וואָס דאָס היגע סוחרי'טום האָט געמאַכט צו דעם דערמאָנטען סטאַטוט. יעדענפאַלס איז שווער פאָראויסצוזאָגען, ווי אַזוי דער נייער סטאַטוט וועט רעדאַגירט ווערען.

די וואַהלען צו דער האַנדעלס-קאַמער, וועלען זיין טאָפּעלטע: איינמאָל וועט וועהלען יעדער סוחר בעזונדער און אַ צווייט מאָל, וועלען וועהלען די סוחרישע אָרגאַניזאַציעס. יעדער אָרגאַניזאַציע וועט בעשטימט ווערען, וויפיל ראַטמענער זי קען וועהלען, אָפּהענגיג פון דער צאָהל מיטגלידער.

לויט די יעצטיגע הכנות וואָס ווערען געמאַכט קען מען זעהן, אַז די וואַהלען צו דער היגער האַנדעלס-קאַמער וועלען פאָרקומען ערשט אַרום סוף סעפּטעמבער אָדער אָנהויב אָקטאָבער ה. י.

בערויבט אין קאָליע-גאָרטען.

(—) אין קאָליע-גאָרטען טרעפען זיך פערשידענע מעשות איז קיין וואונדער טאַקי נישט, וואָס ה' שלום איזביצקי פון קעלץ האָט אויך דאָרט געהאַט אַ שטיקעל פּשיגאָדעלע:

ה' שלום איזביצקי איז פרייטאָג גאַנץ שנעל געלאָפען צו דער באַהן אום בעצייטענס אַהיימצוקומען אויף שבת לויפענדיג אַז'י האָט ער אָבער איבערוועקט, איינעם אַ באַלוטער העלד, וואָס איז דאָרט געשמאַק געשלאָפען אויף דער באַנק.

דער בחור איז אַראָפּגעקראָכען פון באַנק, אויסגעריבען זיך די אויגען און דערזעהען, אַז ה' א. האָט גראָד אין דער האַנד אַ פּיין לעדערן טשעמאָדאַנטשיקעל פון וועלכען די סלונצע אין איהם געקומען אין מויל אַריין.

דער בחור האָט זיך נישט לאַנג מישב געווען, גענעבען אַשפּייאַוים די סלונצע, געגעבען אַ כמאַל ה' איזביצקי איבער'ן קאָפּ, אַרויסגענומען איהם דעם טשעמאָדאַן און דער ענין וואָלט געווען ערלעדיגט, ווען נישט אַ פּאָליציאַנט, וואָס איז גראָד פערבייגעגאַנגען האָט דאָס בעמערקט און דעם בחור צוזאַמען מיט'ן געליטענעם ה' איזביצקי אָפּגעפיהרט אין קאָמיסאַריאַט.

קאַנאַליזאַציע, אַרבייטער-הייזער, שולען און לוקסוס-שטייער.

זיצונג פון בירושעט-ראַט ביים מאַגיסטראַט.

(—) עהערנעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דעם בירושעט-ראַט אין מאַגיסטראַט אויף וועלכען, ס'איז אין דער ערשטער רייה, בעהאַנדעלט געוואָרען די קאַנאַליזאַציע-פראַגע.

אינזש. סקושיוויאַן האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט פון דע ם'קאַנאַליזאַציע-בוי פון וועלכען עס איז צו זעהן, אַז ער האָט בעשטעטיגט צו ציהען אַ קאַנאַליזאַציע-נעץ פון 25 קילאָמעטער.

נאָך אַ לענגערע דיסקוסיע האָט דער בירושעט-ראַט בעשלאָסען דעם קאַנאַליזאַציע-פאָנד צו הערכערען ביז 8 מיליאָן זל.

אויפ'ן פאָרשלאַג פון מאַגיסטראַט איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צו דער באַנק גאָספּאָד. קראַיאָווענאַ נאָך אַ הלואה פון 24 מיליאָן זל. אויפ'ן חשבון פון דער פאַר לאָדז בעשטימטער אַמעריקאַנער הלואה.

די דערמאָהנטע סומע וועט נישט ווערען אָפּגענומען מיט איינמאָל, נאָר ביסלעכווייז.

ווייטער האָט לאַוניק איזרעבסקי בעהאַנדעלט די פראַגע פון בויען אַרבייטער-הייזער אויף קאָנסטאַנטינער פּאָלעסיע, אויף אַדורכצופיהרען דער אַרבייט איז בעשטימט געוואָרען 25 פּראָצ. פון דער אַלגעמיינער אַמעריקאַנער הלואה, און אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט דער בירושעט-ראַט בעשטעטיגט דעם פאָרשלאַג פון מאַגיסטראַט אָפּצוקויפען דאָס גוט רשעוו, וואו עס וועט געבויעט ווערען אַ מעכאַנישע ציגעל-פאַבריק.

ווייטער איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען נעמען אַ הלואה אין דער הויך פון 1 מיליאָן זל. אויף צו בויען אַלגעמיינע שולען אין דער לעמבערגער פערזיכערונגס-געזעלשאַפט, אַזוי אָבער, ווי די געזעלשאַפט וויל געבען די הלואה, נאָר אונטער'ן בעדינג, אַז דער מאַגיסטראַט זאָל אויסלעדיגען איהר בנין אויף רוג וואַנגעלאַצקאַ און יעשנקעוויטשאַ, וועלכער איז ביז יעצט פערנומען ביים אַן'אַלגעמיינע שול, איז די פראַגע אָפּגעוואָרפען געוואָרען, ביז צו אַ צווייטער זיצונג.

ווייטער האָט לאַוניק קוק רעפערירט זיין נייעם פּראָיעקט וועגען לוקסוס-שטייער פון וואוינונגען, וועלכער ווע"ט פאָר, אַז וואוינונגען, וועלכע האָבען מיט 1 צימער מעהר, ווי ס'איז אין דער וואוינונג פערהאַנען נפשות וועלען אינגאַנצען נישט צאָהלען קיין לוקסוס-שטייער, מיט צוויי שטובען מעהר, וועט מען צאָהלען 10 פּראָצ. פון דירה-געלד, דריי שטובען מעהר — 20 פּראָצ. 4 שטובען — 40 פּראָצ. מעהר, ווי 4 שטיבען — 100 פּראָצ..

צוליב אָבער דער שפּעטער שעה, וועט ד ראָזינגער פּראָיעקט בעטראַכט ווערען ערשט אויף דער נאָהנסטער זיצונג.

אַ בוים האָט דערהרג'עט אַ מיידעל

(—) דאָס דאָרף קושעוויקי (אונטער פּיעטריקאָוו) איז ערשיטערט געוואָרען פון דער ידיעה וועגען דעם טראַגישען און געהיימנישפולען טויט פון דער יונגער 20-יעהריגער מאַריאַנאַ טשעטשאַטעק אַ טאָכטער פון אַ פערמעגליכען איינוואוינער פון דעם דאָרף.

מאַריאַנאַ איז נעכטען געגאַנגען אין וואַלד אַריין נאָך טרוקענע שפּענער, אויפ'ן וועג האָט זי בעגעגענט איהרען אַ בעקאַנטען פון דעמוועלבען דאָרף אַ געוויסען נאָוואַק, און זיי זענען ביידע געגאַנגען ווייטער אין וואַלד צוזאַמען; אין אַ פּאָר שעה אַרום, איז נאָוואַק אַריינגעפאַלען אַ פערכטאָפּעטער אין מאַריאַנאַ'ס עלטערען הויז און אַ דערשראָקענער דערצעהלט, אַז מאַריאַנאַ איז דערהרגעט געוואָרען פון אַ בוים, וואָס איז פּלוצים אויף איהר אומגעפאַלען.

מען איז באַלד געלאָפען זאין וואַלד אַריין און ווירקליך געפינען דאָס מעדעל טויט אונטער אַן'אונטערגעבראָכענעם בוים.

די פּאָליציי פיהרט אַן'ענערגישע אויספאָרשונג.

——:0:——

„BLASKOLIN“

„BLASKOLIN" ענטהאַלט אין זיך אַלע מעלות פון דער בעסטער זייף מיט די רייניגונגס-איינענשאַפטען פון בענזין.

„BLASKOLIN" וואַשט און רייניגט די פערפעטסטע-מאַטעריאַלען און וועש.

„BLASKOLIN" וואַשט און רייניגט די דעליקאַטסטע וואָלענע-שטאָפען, בוימוואָלענע און זיידענע, ווייסע אַז קאָלירטע אָהן שום שאָדען פאַר דעם שטאָף און קאָליר.

„BLASKOLIN" בעזיצט אַ ספּעציפישען גערוך פון צולאָזונגס-מאַטעריאַלען, וועלכע געהען אַריין אין זיין צוזאַמענשטעל. דער גערוך געהט נישט אַריין אין די געוואַשענע זאַכען.

„BLASKOLIN" איז די מאָסט עקאָנאָמישסטע זייף $^2/_3$ קילאָ פון „Blaskolin" פערטרעט אַמי קילאָ פון דער בעסטער זייף אין פאַל פון שטאַרק פערפעטסטע וועש, דאַרף מען די וועש אַמנגעצען אין די גערילטע מידלינגעס פון „בלאַסקאָלין", צוטאָרגענס איבערוואַשען אויפ'ן אייגפאַכסטען אופן מיט דער „בלאַסקאָלין"-זייף.

ווער עס פּראָבירט איין מאָל די זייף „Blaskolin" וועט אויף שטענדיג אָוועקוואַרפען אַלערליי אַנדערע וואַש-מיטלען.

Wielkopolska Wytwornia Chemiczna
„BLASK“ S-ka Akc.
POZNAŃ, Aleje Marcinkowskiego 5.
Przedstawiciel:
J. ORDON, Łódź, Lipowa 47

הרב פּנחס ווײַנזאַפט זצ"ל.

נעכטען איז אין עלטער פון 71 יאָהר נפטר געוואָרען הרב פּנחס וויינזאַפט. דער נפטר שטאַמט פון כמעלניק, קיעלצער פּאָוויאַט און האָט דאָרט פון זיין פריהעסטער יוגענד געשמ'ט אַלס עלוי. סמיכות האָט ער בעקומען פון די דעמאָלס'דיגע גדולי הדור. דער נפטר איז געווען אין לאָדז 33 יאָהר מורה-הוראה און האָט געשמט מיט זיין חריפות חכמה, למדנות און מידות-טובות. ת.נ.צ.ב.ה.

פּראָטעסט געגען העכערען דאָס דירה-געלד

פון 1 און 2 שטוביגע וואוינונגען.

(ב) אויף דער זיצונג פון פּרעזידיום פון פּראָפעסיאָנעלען קריסטליכען פעראיין איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצושיקען מעמאָריאַלען צו די אַרבייטער-קלובען אין סיים און אויפפאָדערן זיי צו פיהרען אַ קאַמף געגען דעם העכערען דאָס דירה-געלד פון די 1 און 2-שטוביגע וואוינונגען, נישט דערלאָזען, אַז די העכערונג פון דעם דירה-געלד זאָל צוקומען ביז צו די הונדערט פּראָצענט פון דעם פאַר'מלחמה'דיגען.

עס איז אויף דער זיצונג אויך בעשלאָסען געוואָרען צו עפענען אָפּטיילונגען פונ'ם פעראיין אין זגיערזש-קאַליש און ביאַליסטאָק.

פאַבריק-אַרבייטער אונטער אויפזיכט פון דאָקטוירים.

(—) די וואַרשאָווער דאָקטוירים-אָרגאַניזאַציע האָט אויסגעאַרבייט אַ פּלאַן, לויט וועלכען אַלע אַרבייטער אין די פּוילישע פאַבריקען און אַנדערע ווערקשטעלען, וועלען מוזען כאָטש איינמאָל אין יאָהר בעטראַכט ווערען פון אַ דאָקטאָר.

די דאָקטוירים-אינספּעקציע וועט בעשטעהען פון 50 דאָקטוירים, וועלכע וועלען מוזען אַדורכפיהרען מינדעסטענס 30 אינספּעקציעס טעגליך און גלייכצייטיג וועלען זיי מוזען אונטערזוכען די סאַניטאַרע און היגיענישע איינאָרדנונגען אין די פאַבריקען.

די קאָסטען פון דער דאָקטוירים-אינספּעקציע וועלען אויסמאַכען אַרום 350 טויזענד זל. יעהרליך, וועלכע וועלען אין גרעסטען טייל געדעקט ווערען פון די קראַנקען קאַסעס.

די געפאַנגענע צווישען די אייז-בערג

אַמונדסען איז פערפאַלען געוואָרען.—ווידער אַמאָל אַראָפּגעוואָרפען מלבושים און שפייז דעם גענ. נאָבילע. — די גאַנצע וועלט נעהמט אנטייל אין דער רעטונגס-אַקציע.—די האָפנונג אויפ'ן סאָוועטישען אייז-ברעכער „קראַסין".

די אַטמאָספערישע בעדינגונגען ווערען ערגער.

אסלא, 23. (אַטע) די לופט-שיפען אין שפּיצבערג האָבען איצט אַ צווייערליי אויפגאַבע: צוצוקומען צו גענעראַל נאָבילע און אויפזוכען דעם פערפאַלען געוואָרענעם אַמונדסען. פון אַמונדסענען איז נישט פערהאַן קיין שום שפּור. ס'ווערען אונטערגענומען נייע פרובען.

רוים, 23. (א. וו.) די שיף „סיטא־דע מילאנא" האָט בעקומען אַנ'אָפיציעלע רעפּעשע, אַז מאַיאָר מאַראַלענא, האָט ווידער געפונען דעם גענעראַל נאָבילע און איהם אויפסניי אַראָפּגעוואָרפען אַ טראַנספּאָרט מלבושים און לעבענס-מיטעל. דער פליהער האָט אויך אַראָפּגעוואָרפען 2 פּנעאוּמאַטישע שיפלעך, וועלכע וועלען מעגליך מאַכען דעם גענ. נאָבילע צוצוקומען צו אַנ'אינזעל, וואו ס'וועט מעגליך זיין איהם אויפצונעהמען אויף אַ לופט-שיף.

בערלין, 23. (אַטע) גענ. נאָבילע האָט אין אַ ראַדיאָ-דעפּעשע געדאַנקט פאַר די בעקומענע זאַכען, ער האָט אָבער ערקלערט, אַז די אַקומולאַטאָרען, וועלכע ער האָט אַזוי נויטיג זענען בעת'ן אַראָפּפאַלען צוברָאָכען געוואָרען.

מאָסקווע, 23. (א. וו.) די לופט-שיף, וועלכע געפינט זיך אויפ'ן סאָוועטישען אייזברעכער מאַליגין, איז אַרויסגעפלויגען אויפצוזוכען אַמונדסענען, דער אייז-ברעכער אַליין פאָהרט ווייטער צום גענ. נאָבילע.

פּאַריז, 23. (אַטע) דער פלאָט-מיניסטער האָט אַרויסגעגעבען אַ בעפעהל צוויי קריגס-שיפען אויפצוזוכען דעם מאַיאָר גולבא און אַמונדסענען, אויך אַנדערע מלוכות האָבען בעפוילען זייערע שיפער און לופט-שיפען אונטערצונעהמען רעטונגס-אַקציעס.

אסלא, 23. (אַטע) די אָנפיהרערשאַפט פון אייזברעכער מאַלוגין מעלדעט, אז ס'האָט זיך איינגעגעבען אויפצוכאַפּען שוואַכע ראַדיאָ-סיגנאַלען פון אַמונדסענען.

רוים, 23. (אַטע) דער שוועדישער לופט-פליהער קאַפּיטאַן טאָרנבערג איז צוגעקומען צו גענ. נאָבילע און האָט איהם אַראָפּגעוואָרפען געווער, אַקומולאַטאָרען און אַנדערע מאַטעריאַלען.

קינגס-בײַ, 23. (ספּ. טעל.) די אַטמאָספערישע בעדינגונגען אויפ'ן אייז-אָקעאַן ווערען וואָס אַ מאָל ערגער די האָפנונגען צו געפינען די רעשט פון דער „איטאַליא"-עקספּעדיציע און אמונדסענען ווערען קלענער. מ'ריכט זיך אויף גרויסע שטורמען און נעפּלען, די רעטונגס-אַרבייטען וועלען דעריבער ווערען זעהר בעשווערט. גרויסע האָפנונגען ווערען געלעגט אויף שטאַרקען סאָוועטישען אייז-ברעכער „קראַסין" וועלכער וועט אפשר קענען צוקומען צום גענעראַל נאָבילע.

אַרעסטירט דעם קאָמוניסטישען דעפּוטאַט וול. באַטשינסקי.

וואַרשא, 23. (טעלעפאָניש) עהערנעכטען בײַנאַכט האָט די פּאָליציי אויף כמיעלנא 73 אַרעסטירט דעם קאָמוניסטישען דעפּוטאַט וולאַדיסלאַוו באַטשינסקי וועמען דער סיים האָט אַרויסגעגעבען, באַטשינסקי האָט זיך זייט עטליכע וואָכען אויסבעהאַלטען אין וואַרשא.

פאַר'ן שלום-קאָנגרעס אין וואַרשאָ.

וואַרשאָ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אין האָטעל „אייראָפּעיסקי" איז פאַרגעקומען אַ גלעזעל טיי פאַר זשורנאַליסטען מיט די דעלעגאַטען, וועלכע זענען געקומען צום שלום-קאָנגרעס וואָס הויבט זיך די טעג אָן אין וואַרשאָ.

די אויפנאַהמע איז איינגעאָרדענט געוואָרען דורך סט. טוגוט.

קאָנפערענץ פון מלוכה-פּרעזידענט מיט מאַרשאַל פּילסודסקי.

וואַרשא, 23. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּענדענט) נעכטען אין אָווענד האָט דער מלוכה-פּרעזידענט אָפּגעהאַלטען אַ צוויי-שעה'דיגע קאָנפערענץ מיט מאַרשאַל פּילסודסקי, די קאָנפערענץ איז געווען געווידמעט דער איצטיגער פּאָליטישער סיטואַציע און די נאָהענסטע אַרבייטען פון דער רעגירונג.

—

יודיש טעאַטער אין זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

גאַסטראָלען פון די לאָדזער ליבלינגען אַנאַ און היימאַן יאַקובאָוויטש

היינט, זונטאג, דעם 24. יוני 9 אָווענד ווידערהאָלונג פון דער פּרעמיערע

וואָס פרוי'ען פערלאַנגען

אין 3 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון שעפּאַשניקאָוו. הויפּט-ראָלען: אננא—אננא יאַקובאָוויטש, יאָסעל – ה. יאַקובאָוויטש.

עס ווערט געזונגען בײַ'ם מערן, וואָס זענען אין לאָדז נאָך נישט געזונגען געוואָרען.

מאָנטאַג, דעם 25 טען יוני 9 אין אָווענד פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2.50

„די מאַמע פון דער וועלט"

אין 4 אַקטען מיט געזאַנג פון זאַלאַטאַרעווסקי. הויפּט-ראָלען: מ-ים—אַנאַ יאַקובאָוויטש, דעוו – היימאַן יאַקובאָוויטש.

דינסטאַג, ד. 26. 9 אָוו. צו ביליגע פּרייזן

— די —

רומענישע חתונה

אין 3 אַקטען, הויפּט-ראָל: דבורה – אַננאַ יאַקובאָוויטש.

מיטוואָך, דעם 27-טען יוני, 9 אין אָווענד

בלינדע פרויען

אין 4 אַקטען פון ד"ר בלאָך. הויפּט-ראָלען: בעלאַ – אַננאַ יאַקובאָוויטש, מאזענטאַל – היימאַן יאַקובאָוויטש.

אַלע פּיעסען זענען רעזשיסירט פון היימאַן יאַקובאָוויטש.

סינעהמען אַנטייל פרויען: בעזמאַן, זעוויקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פאָדערמאַן. מענער: אַריע, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי, צווילין. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן. טענץ איינשטודירט פון טאַנץ-מייסטער ב. לייבאָוויטש. אדמינ.: אַ. בעזמאַן. בינע-לייטער: מאַכאַראָווסקי. בילעטען אין פילהאַרמ.-קאַסע.

אַנאָנס! אין פּאָרבערייטונג די נייעסטע פּרעמיערע „סערקע קאָזאַק"

אויסעראָרדענטליכער ציוניסטישער קאָנגרעס

זאָל סוף אויגוסט פאָרקומען אין ציריך.

ווין, 23 (יט"א, טעלעגראַפיש). אין די היגע ציוניסטישע קרייזען האָבען זיך פערשפּרייט קלאַנגען, אַז סוף אויגוסט וועט אין ציריך צונויפגערופען ווערען אַנ'אויסעראָרדענטליכער ציוניסטישער קאָנגרעס. אין ציריך זאָלען זיך שוין געפינען ציוניסטישע בעאַמטע, וועלכע מאַכען הכנות צום קאָנגרעס.

קיין בעשטעטיגונג פון דער ידיעה איז נאָך נישטאָ.

בעזייטיגט אַ ריכטער.

חיפה, 23 (יט"א, טעלעגראַפיש). לויט אַ בעפעהל פון לאָרד פּלומער איז בעזייטיגט געוואָרען פון זיין אַמט דער ריכטער יוסף פּרומוא דעפּאַר, וואָס ער האָט אַרויסגעגעבען אַ חתימה אויף אַ דאָקומענט, צו וועלכען ער איז נישט געווען בערעכטיגט. דער ריכטער האָט דערלאַנגט אַן אַפּעלאַציע.

גרויסער דאָקטוירים-צוזאַמענפאָהר פון „טאָז".

וואַרשא, 23. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּענדענט) צום מאָרגענדיגען צוזאַמענפאָהר פון די „טאָז"-דאָקטוירים זענען שוין אָנגעקומען עטליכע הונדערט פערזאָן, אויפ'ן צוזאַמענפאָהר וועט אויך אָנוועזענד זיין דער וויצע-פּרעזידענט באַגוצקי און פאָרשטעהער פון אינערן-מיניסטעריום.

מאָרגען אָווענד וועט פאָרקומען אַ באַנקעט אין אַקאַדעמישען הויז, ס'זענען פערבעטען געוואָרען די רעקטאָרען פון די אוניווערזיטעטען און פאָרשטעהער פון דער רעגירונג.

וויצע-פּרעמיער נאָך קראַנק.

וואַרשא, 23. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל איז נאָך אַליין קראַנק, ער האָט נאָ דאַלק היץ, היינט האָט דעם וויצע-פּרעמיער בעזוכט דער מלוכה-פּרעזידענט גליכצייטיג האָט דעם קראַנקען בעזוכט דער שעף פון מאַרשאַל פּילסודסקיס קאַבינעט.

CASINO

רעוויו-טעאַטער רעוויו-טעאַטער

היינט פּרעמיערע פון דער גרויסער רעוויו!

M. Korska, J. Macherska, Anna i Halina Zabojkiny, J. Boroński, R. Gierasieński, M. Halicz, Wł. Szczerbiec-Macherski וי אויך פון גאַנצען באַלעט

אפשירים-אויפטריטען פון:

„רעד צו דער לאַמפּ"

גרויסע אַקטועלע רעוויו אין 2 טיילען, 15 בילדער. פון ד"ר פּיעטראַשעק, וו. פּאַלאַק, דאָמאָסלאַווסקי און ק. טאָם.

לאָדזער פּאַנאָפּטיקום

ווערטער פון וו. לאַק, צייכנונגען פון סט. דאַברושינסקי.

פערזאָנען: דירעקטאָר ביידא, קאָמענדאַנט שטראַמאַן, אַדוואָקאַט פּיאַטרוש זאַ-קאַן, פרוי גניעזשניענסקאַ פון אייסטרא-דעמלער, קאַזשימיערזש ניעדראָפּאַנאַנסקי פון אויטאָפּליטיקום.

לאָדז אויפ'ן לייוועגד

ווערטער פון וו. לאַק, קאַריקאַטורען סט. דאַברושינסקי.

אין פּראָגראַם צווישען אַנדערע:

„צימעס און צרות" :—: סקעטש פון :—: ד"ר פּיעטראַשעק

„קדיש"

„פעלקער-בונד"

„אַמעריקאַנער הלואה"

„די פערשטויסענע"

קאָנפערענסיער: Jerzy Boroński, אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' L. Kantor

היינט 3 פאָרשטעלונגען: 6, 8 און 10 אין אָווענד. די קאַסע איז טעטיג פון 12—2 און פון 5 נאָכמיטאָג אָן.

PARK „SIELANKA"
59 PABJANICKA 59

איז ערעפענט פאַר לודקע-פאַהרט

טעגליך פון 1 נ.מ. דער פּאַרק איז צו פערמיטען פאַר געזעל-שאַפטען און שולעס אויף גאָרטן-פערוויילונגען און אויספלוגן.

MECHANICZNY ZAKŁAD BEDNARSKI
B. Michalskiego
Łódź, Napiórkowskiego 7
(GÓRNY RYNEK).

עמפּפעהלט איינריכטונגען פאַר פאַרבעריי׳ען, אַפּרעטור׳ען און גאַרבעריי׳ען ווי אויך דעמבענע פעסער און זעמט-ליכע אַרבייטען וואָס האָבען אַ שייכות מיט׳ן בעדנער-פאַך. סאָלידע און פּינקטליכע אויספיהרונג. קאָנקורענץ-פרייזען אויף בעקוועמע בעדינגונגען. 112

מעבעל
איך קויף און פערקויף

ריוואַנעס, פעלצען, ניי-מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאַמאָ-וואַרען א.ז.וו. און צאָהל די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטשאַ 19 (דזיעלנאַ)

אין מעבעל-געוועלב, (פּריוואַט-וואוינונג שענקעוויטש 29) ביי מיר איז שטענדיג דאָ פערשידענע געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 815

נייעס! פעלדבעטען מיט ספּרענזשינעס נייעס!

פון די נייעסטע ערפינדונגען מיט דער מאַרקע „Renoma" זאָלט איהר אַלע פאָדערען.

הויפּט-פערקויף אין דער **טאַפּעציר-ווערקשטעל**

5 J. JACHIMEK 5
STARY RYNEK

פאַר די קוואַליטעט — לאַנגיעהריגע גאַראַנטיע!

Dr. med.
E·Szereszewska
Wiśniowa góra, Willa Krenicera.

קינדער-קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 10–11 פריה און פון 4–$5^1/_2$ נאָכמיטאָג.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאַרניאַ 15, טעל. 31-08

היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע צייהן- און מונד-קראַנקה.. צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַה-לונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע צייהן. נעהמט אָן פון 9–7 אָווענד. צו בילינע פרייזען.

Dr. med.
Wolf Eychner
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זגערזשער 11 טעל. 34-72

נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּיאָטריקאָווער 294 פון 12—3 נאָכמ. און דערהיים פון 6-8 אָוו.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al Kościuszki 27
tel. 51-78,

הויט און ווענערישע קראַנקה רענטגען און ליכט-היל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט

Dr. med.
NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען. פּאָמעראַנץ-שוועכע נעמט אָן פון 5–9 אָוונט

Dr. HELLER
ספּעציאַליסט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען.

נאַווראָט 2

נעמט אָן ביז 10 פריה, 1—2 און פון 4 - 8 אָוו. פאַר פרויען ספּעציעל פון 4 5 נאָכמיטאָג. פאַר אונבעמיטעלטע [illegible] פרייזען.

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט-, האָר- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, לישיי און ראַק, רענטגענשטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 12 ביז 3 נאָכמ. און פון 6 אָוונט ביז 9 אָוו.

Dr. med.
L. Pikielny
אָוראַלאָג

ספּעציעל-אַרצט פאַר נירען, בלאָזען- און האַרן-קראַנקהייטען

Nawrot 8,
telefon 19-90.

נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט

W celu spopularyzowania Papierów Państwowych i umożliwienia szerszym sferom wzięcia udziału w nabywaniu ich

Bank Handlowy w Łodzi, Spółka Akcyjna
Aleje Kościuszki 15

nabywa **DOLARÓWKI**

na rachunek osób trzecich za **minimalną wpłatą,** przyczem od chwili wpłacenia zadatku **prawo** do ewentualnej **wygranej całkowicie przechodzi na nabywcę.** 543

די ביליגסטע איינקויפס-קוועלע!

דאַמען-טאַשען, קופערס און רייזע-וואַליזקעס

צו צוגענגליכע פרייזען עמפּפעהלט

44 L. HERSZFINGER 44
WSCHODNIA

עס ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי בעשטעלונגען און רעפּעראַטורען.

IWONICZ — ZDRÓJ
PENSJONAT „UCIECHA"
MARJI POLLAKOWEJ

10 מינוט גאַנג מיט׳ן טראָטואַר ביז צו די לאַזשענקעס. .׳. גרויסע זוניגע און געמיטליכע וואוינונגען. .׳. אויסגעצייכענטע היימישע קיך — אויך פאַר געסט, וועלכע געהען צו מענאַזשקעס. 960

אַן׳ערשטקלאַסיגע פירמע — אין — טויערן

(טאָרון, פּאָמאָזשע) פון פוטער, מאָדע-סאַלאָן און גאַלאַנטעריע, גוט איינגעפיהרט אין בעסערע קונדשאַפט, בעזיצט נאָך 2 לעהרע צימער מיט 2 גרויסע שויפענסטער זוכט אַ סאָלידען קויפמאַן פון בעסערן שטאַנד, אויף איבערצוגעבען די 2 צימער אויף דאַמען- אָדער מענער קאָנפעקציע (אויף אייגענע רעכנונג) עווענטועל אויף אַנ-דערע אַרטיקלען פאַר בלויז דירה-געלד. אָפערטען אין דער פּוילישער שפּראַך פאַר „טאָרון" אין אַדמיניסטר. פון „פאָלקסבלאַט". 107

GIMNAZJUM MĘSKIE
z prawami gimnazjów państwowych
L. SZAKINA w ŁODZI,
18 PIOTRKOWSKA 18

ביטעס פון נייע שילער נעמט אָן די קאַנצעלאַריע פון גימנאַזיום פון 10 ביז 12 פאַרמיטאָג.

איבער-העמדער
אויף ראַטעס!!!

פון פּאָפּעלין, זעפיר און אַנדערע שטאָפען צו בעקומען אין דער ערשטקלאַסיגער פּראָדוקציע פון

J. WOROBIEJCZYK
41. KILIŃSKIEGO 41.

בעמערקונג דאַמען-וועש ווערט אָנגענומען לויט בעשטעלונג אויף מעס!

ס׳ווערט געזוכט
גוטע קוואַליפיצירטע

קראַוואַטען = נייערינס

מעלדען זיך אין דער קראַוואַטען - פאַבריק

פינחאַסיק

קאָנסטאַנטינער 38.

צו פערדינגען
2 צימער - וואוינונגען אין גלאָוונע, אין וואַלד. ס׳קען אויך זיין יעדעס צימער בעזונדער. צו ערפאַהרען אין לאָדז, זאַמענהאָף 11, ביי באַינאַצקי. 286

MOTORY = מאָטאָרען
עלעקטרישע אויף אַלע גרויסען און אָבראָטען. פערקויף און אומטויש.

ביליגסטע קוועלע. רעפּאַראַציאָנס-ווערקשטעל. אויסבעסערונג און איבערוויקלונג.

Inż. J. REICHER i S-ka
ul. Południowa 28, tel. 30-00.

Dr. med. I. WAJNBERG
CEGIELNIANA 47, Tel. 26-02.

אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען-און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען- און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אָן אין דער לעטשניצע זגערזשער 17 פון 6–7. אין דערהיים פון 3–5 נאָכמיטאָג.

Dr. med.
A.Szmirgeld
נערווען-אַרצט

עלעקטראָטעראַפּיע, ליכטבעהאַנד-לונגען

Cegielniana 6, tel. 51-89

נעמט אָן פון 5—7 אָוונט

היילפּעדאַ-גאָגישע קורסען
פאַר שוואַכבעפעהיגטע, שווער-ערציהבאַרע קינדער. ספּראַך-שטערונגען (שטאַמלען, שטאַמ-טערען)

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) **tel. 18-2**

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, dnia 19-go do poniedziałku, dnia 25 czerwca 1928 r. wł.

POLONIA RESTITUTA
1918—1920

Wpoczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonicz.

מלעטשאַרניע
ביים טעאַטער „GONG" אין גאָרטען

16 צעגעלניאַנאַ 16

פריהשטיקען פון 7 אַ זייגער פריה ביז 12 אַ זייגער מיטאָג

a la carte **מיטאָגען** פערשידענאַרטיגע וועגעטאַריאַנישע

a la carte **אווענדברויטען!**

דער בופעט איז רייך פערזעהען מיט אַלערליי הייסע און קאַלטע מאכלים. אויסערסט ביליגע פרייזען.

לאַדעס 60 גר. אַ פּאָרציע.

בעמערקונג: בדינגעס ווי אויך נעפּרענעלטע הערינג לויט אַמעריקאַנער אופן שטענדיג הפּס.

וויכטיג פאַר ה"ה פריזיערס!!!

צוליב די קאָנקורענץ, ווערען די פרייזען מיט׳ן היינטיגען טאָג בעדייטענד פערקלענערט:

קעלנישע בלומען-וואַסער	3.20 אַ קילאָ
וועזשעטאַל	„ 1.40
ראַזיר-זייף „אָראַ"	„ 6.00
בריליאַנטין	„ 3.40

פראַנצויזישער לאַקיר 45 גר. אַ דעקאַ.

איך בעזיץ אַ רייכען אויסוואַהל פון ראַזיר-מעסערס, פלאַטין- און שטאַהל-זאַכען צו פאַבריקס-פרייזען. מיט אַכטונג

י. דרוקער, זאַוואַדזקאַ 11.

בעמ.: פאַר ענגראָסיסטען – געהעריגער ראַבאַט און גינסטיגע בעדינגונגען.

שפּאָרט געלד!

קויפט
שירמס, שטעקענס
נור אין דער ווערקשטעל פון

ס. פּיגענבוים, נאַרוטאָוויטשאַ 19

ווייל איהר קענט דאָרט קויפען מיט 25% ביליגער ווי איבעראַל.

אכטונג! עס ווערען אָנגענומען אַלערליי רעפּעראַטורען און דעקונג.

לעטשניצע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און דענטיסטישער קאַבינעט.

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָווענד.

ד״ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	3—4
ד״ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	9-11 3-$4^1/_2$
ד״ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	11—1
ד״ר לוביטש	הויט- און געשלעכט-קר.	$12^1/_2$—$1^1/_2$
ד״ר שמירגעלד	נערווען און גמטמוּנגע קר.	1—2
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	$12^1/_2$—$1^1/_2$
ד״ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	1—2
ד״ר בערגסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	3—4

פּסיכאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. וו. פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אינ-פּעקציעס, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פּערלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמאַ און בלוט.

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ד״ר לאָזשינסקי סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	10—1 3—6

קינסטליכע צייהן, קראָנען, פּאָמבען א. אַ. וו. די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

אַנאָנסען-פרייז

פאַר׳ן טעקסט—15 גר. פרייטאָג און ערב יו״ט—20 גר. אין דער זייט 7 שפּאַלטען

אין טעקסט—40 „ „ „ „ —60 „ „ „ „ 4 „

נאָכ׳ן טעקסט—10 „ „ „ „ —15 „ „ „ „ 7 „

פאַר אַ מילימעטער-שורה: ליכטער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. אַ וואָרט

אַבאָנעמענט-פרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט אָפּטראָגען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ — 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד מיט 30 פּראָצ. טייערער.

פאַר׳ן אינהאַלט און טערמינען די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzusiowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Sachnsz
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.